

ESTABLISHED 1893. "SVOBODA" ("LIBERTY") THE RUTHENIAN WEEKLY published every Thursday by The Little Russian Nat'l Union of America at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J. Subscription: per year \$2.00 To Europe: half year 1.00 per year \$2.50 single copy .05 half year 1.25

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

ЗАПОН. 1898 РОКУ. "СВОБОДА" ("LIBERTY") виходить кожного четверга під назвою "РУСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ" в Америкі 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J. Передплата: на рік \$2.00 До Європи: на рік \$2.50 на пів року 1.00; на рік \$2.50 поод. чило .05; на пів року 1.25

РІК XXI. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 27-го падолиста 1913. Ч. 48. VOL. XXI. Jersey City, N. J., Thursday, November 27, 1913. N. 48.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАНИЯ ГОЛ. УРЯДУ РУСЬКОГО НАР. СОЮЗА В АМЕРИЦІ відбувшогося на днях 9, 10, 11 і 12 вересня 1913 р. в місті Buffalo, N. Y.

(Дальше).

Дальше ухвалено, що "Свобода" має бути на будуче відповідно поділена на часті що-до відомостей: старокравчих з Америки і т. п., о скільки на се позволить місце.

По перерахуванню скарги від п. А. Цурковського, котрий вніс скаргу на відвідування редактора п. О. Стеткевича, що коли п. А. Цурковський, будучи помічним редактором п. О. Стеткевича, сповняв свій обов'язок точно, а п. О. Стеткевич по його три місячній праці віддав п. А. Цурковському з редакції "Свободи", на внесок п. С. Ядловського, попертий п. В. Каськовим, ухвалено, щоб п. О. Стеткевич в присутності о. Хомяка і пп. А. Савки і П. Мотала переглянули працю п. А. Цурковського на сторінках "Свободи".

На внесок о. Д. Хомяка, попертий п. П. Моталом, ухвалено, що завідагель "Свободи", п. А. Савка, має вільну руку що до оголошень (адвертайзментів), поміщуваних на сторінках "Свободи", однак має уважати і слідити над оголошеннями фірм банкових. На внесок п. Й. Ялечка, попертий п. Т. Головою, ухвалено, що всякого рода оголошення братств і товариств мають остати по старій системі і звичаю заведеній від послідної XII. Голови Конвенції Р. Н. Союзу завідагелем, п. А. Савкою.

Пан А. Савка зазначив, що Вп. Гол. Урядники Р. Н. Союзу мали нагоду довідатись зі справоздання завідагеля "Свободи", що у "Свободі" під управою завідагеля знаходять ся всякого рода народні фонди, котрі то фонди суть зібрані через американських руських патріотів і прислані до "Свободи" під часову опіку. Кожного догідного часу такі фонди відсилають ся у відповідні місця, названі жертводавцями. Свого часу в "Свободі" утворено спеціальний фонд на одного Русина іменем Івана Дякуна, котрий мав бути в критичнім положенню. Сей фонд був отворений через президента "Просвітній Комісії" Р. Н. Союзу, д-ра В. Сіменовича, котрий маючи відповідні письма, впевняючи про нездібність до праці вище названого чоловіка, завідав американську публіку до складання жертв. Вкоротці по зазвіві зібрано скільки гроша і відіслано на адресу Дякуна, а дальші жертви від сего чоловіка наливали до "Свободи". Та по якійсь часі з місцевости, де Дякун живе, прийшло до "Свободи" кілька листів, котрі ствердили неморальне життя Дякуна і причину його каліцтва, та абсолютно запротестували проти уділювання всяких заповідей Дякунові. Діставши такі відомости, п. А. Савка стримав зібране жертв на сей фонд і більше гроша Дякунові не посилає. До жертводавців, котрі зложили свої датки на сей фонд, відіє ся п. Савка з відповідним письмом, повідомив кожного, як ся справа має ся і просив, щоб кожний інтересований дав свою опінію, що з сям фондом зробити і на яку наредну ціль обернути. Відповіді від інтересованих не отримав жадної, ддятого з сего справою відносити ся до Хвальноного Засідання Гол. Уряду Р. Н. Союзу і проспіть о полагоджене тойж.

По довшій дискусії на внесок о. М. Даниловича, попертий п. А. Шаршоном, ухвалено, щоб гроші, які суть призначені на сей фонд, призначити на фонд просвітний "Просвітній Комісії" Р. Н. Союзу в Америкі.

Дальше наступила дискусія над шкільним фондом, зібраним від членів Р. Н. Союзу по 3 центи що місяця. На внесок п. П. Мотала, попертий п. А. Гальчаком, ухвалено, щоб ухвала Голови, Екз. Ко-

З ТИЖНЯ.

Около 500 миль від острова Бермуда (на Атлантийськїм океані) вибух на іспанськїм пароплаві "Бальмес" огонь. На клич о ратунок за допомогою бездротного телеграфу прибув на місце випадку корабель Кунарда "Паннонія" і забрав на свій поклад 103 пасажирів, яких привіз до Нью Йорку. Залога горючого корабля причалила на нім до Бермуди. — Мексиканські ребеянти захопили місто Хуарез і вистріляли своїх федеральних браться наче псів. — Дня 22. с. м. відбула ся річна гра в футбол між Еїл і Гарвард. У тій грі визначив ся з боку Еїл гравч Бріклей, а з боку Гарвард — Помпеї. — Сотки індіків убито на всенародний американський празник, що має відбутися в День Подяки по всіх тутешних містах. — Вілем Ф. Міккомс, голова Національно-Демократичного комітету, прибув з жінкою до Нью Йорку з Лондону, де вони обоє побрали ся.

мітету, яка в сій справі запала в марті 1913 р., була принята за добру і річево корисну. Ухвала Голови, Екз. Комітету звучить як сїдує: "По довшій і річевій дискусії ухвалено, що на будуче Голови, Екз. Комітет Р. Н. Союзу буде видавати "Просвітній Комісії" дві треті часті зібраних вкладок від членів Р. Н. Союзу на фонд шкільний, час від часу, як того буде вимагати потреба для виконання її обов'язків на предложене жадане".

На порядку деннім була справа Комісії, котра переглядала працю п. А. Цурковського яко помічного редактора "Свободи". По справозданню Комісії okazało ся, що п. А. Цурковський не сповняв точно свого обов'язку після умов заключених з відвідувальним редактором п. О. Стеткевичом. По довшій дискусії на внесок о. Д. Хомяка, поперте п. П. Моталом, ухвалено жалобу п. А. Цурковського відкинути як безпідставну.

П. О. Стеткевич заявив присутним, що чус ся покривдженим через п. А. Цурковського бущого редактора "Свободи", позаяк п. А. Цурковський зараз по Конвенції лишив свій уряд, нікого про се урядово не повідомляючи, та що п. О. Стеткевич був змушений видати кілька чисел "Свободи" яко відвідувальний редактор, під час коли еще п. А. Цурковський мав урядувати, та за се не отримав платні яко відвідувального редактора, котру то платню забрав п. А. Цурковський. Зі згляду на се, що п. А. Цурковський лишив свою працю несподівано, заявив п. О. Стеткевич, що був змушений попросити кількох людей, щоб написали пару статей до "Свободи", за що п. О. Стеткевич заплатив інтересованим зі своєї кишені, на се може виказати ся відповідними поквітованнями. По довшій дискусії над сего справою на внесок п. Й. Ялечка, попертий о. Д. Хомяком, ухвалено, щоб справа п. О. Стеткевича з п. А. Цурковським остала так, як рішило покровеннієне засідане Гол. Екз. Комітету Р. Н. Союзу. Рішене Гол. Екз. Комітету звучить як сїдує: "По довшій дискусії Гол. Екз. Комітет заявив, що в сій справі річного не знає, і що ані п. О. Стеткевич ані п. А. Цурковський о чімсь подібним не повідомляв Екз. Ком. Р. Н. Союзу. Ухвалено, щоб п. О. Стеткевич в сій справі порозуміє ся з п. А. Цурковським, позаяк Гол. Екз. Комітет Р. Н. Союзу не може рішати сї справи на сїм засіданню".

По довших нарадах та дискусіях на внесок о. В. Балага, попертий п. П. Моталом, ухвалено, щоб Гол. Екз. Комітет Р. Н. Союзу був звільнений на час трох місяців від дія сї ухвали від уряду що-до помічного редактора "Свободи" (котре то право надає Голови, Екз. Ко-

мітету Р. Н. Союзу ухвала XII. Гол. Конвенції Р. Н. Союзу). Се звільнене є важне лише на три місяці.

Если покаже ся по трох місяцях, що відвідувальний редактор не буде виповняти ухвали Річного Засідання Гол. Уряду Р. Н. Союзу зглядом редагованя "Свободи", то в такім випадку Гол. Екз. Комітет має зарядити розіслане обіжника до всіх членів Гол. Уряду Р. Н. Союзу, жадючи їх опінії і директивы.

Председатель п. Д. Капітула заявив, що зі зростом Р. Н. Союзу побільшила ся праця Гол. председателя Р. Н. Союзу. При тім від послідної Гол. Конвенції Р. Н. Союзу п. Д. Капітула був змушений обставинами обняти уряд гол. організатора Р. Н. Союзу. Дальше п. Д. Капітула заявив, що Вп. Голови урядники Р. Н. Союзу мали спосібність довідатись про працю голови, председателя зі справоздання, а так само мають спосібність переглянути й діловодство канцелярїєне ось тут на засіданню. ддятого заявив п. Д. Капітула, що за платню, яку він побірає в сумі \$30 не можливий на будуче уряд свій сповняти точно, позаяк страчений час в урядованню неможливим є покрити платнею, яку дотепер Гол. председатель побірає. Тож. Вп. панове Голови, Урядники, я бим просив, заявив п. Д. Капітула, щоб ви над сего справою добре застановили ся і рішили її в користь організації, бо я на будуче в сям неможливий сповняти свій уряд за платню, яку до тепер побіраю. Над сего справою розвелась широка дискусія. По довшій дискусії на внесок о. В. Балага, попертий пп. Головою і Ялечком ухвалено, щоб головному председателю п. Д. Капітулі платні не підвищати, а за те щоб п. Д. Капітула побірає платню голови, організатора по 10 цент. від кожного нового члена від Р. Н. Союзу, а по 5 цент. від кожного нового члена Р. М. Союзу; рівнож ухвалено виплатити председателю п. Д. Капітулі яку премію від кожного новоприсутнього члена Р. Н. Союзу по 10 цент. від 1-го жовтня 1912 р. до 31-го серпня 1913 р.

По свіпченню повншої справи наступила справа помічника до офісу Р. Н. Союзу, котру то справу реферували пп. С. Ядловський і М. Угорчак. Оба референти в довших своїх предложениях заявили, що без сталого помічника не можуть обстати, а що і до тепер оба секретарі були приневолені давати богато праці тимчасовим приватним помічникам, за що зі своєї кишені були змушені платити Оба секретарі заявили, що з сего справою відпочинились свого часу до Голови, Екз. Комітету, щоб Гол. Екз. Комітет назначив сталого помічника в офісі Р. Н. Союзу, або видатки тимчасових помічни-

ків покривано з каси Р. Н. Союзу. Гол. Екз. Комітет се жадане відкинув а зглядо відложив до Річного засідання Голови, Уряду Р. Н. Союзу. По довших дискусіях, на внесок Й. Ялечка, попертий п. П. Моталом, ухвалено взяти сталого помічника до офісу Р. Н. Союзу з платнею \$50 в місяць а в своїм часі можна сю платню підвищити до \$60 в місяць. Підвишка буде залежати від здібности помічника і часу його практики в офісі. Рівнож ухвалено звернути з каси Р. Н. Союзу обом секретарям видатки тимчасових помічників за час від послідної конвенції Р. Н. Союзу до того часу, поки не прийде до праці сталий помічник. Дальше ухвалено розіслати і оголосити конкурс в "Свободі", органі Р. Н. Союзу, на помічника.

При кінці наслідла телеграма від члена Контрольної Комісії п. С. Мільяновича, яка звучала: "Не можю прийти на річне засідане з причини, що мій спільник у бізнесі тяжко захорів, отже по причині його хороби не маю на кого бізнес лишити. Прошу мене звільнити від засідання". По довшій дискусії повншину телеграму прийнято до відома і п. С. Мільяновича яко члена контрольної Комісії Р. Н. Союзу звільнено від засідання.

З огляду на пізній час голови, председатель п. Д. Капітула на сїм замкнув засідане другого дня. Сїдуєче засідане заповів председателю на день 11-го вересня 1913 р. о год. 8.30 рано в сїй самій гали.

Третий день засідання, 11. вересня 1913 р.

Гол. председатель п. Д. Капітула отворив засідане в відповідній формі точно о годні 8.30 рано. На засіданню явили ся всі Гол. Урядники Р. Н. Союзу, котрі були першого і другого дня на засіданню. Рівнож на засіданню явив ся Вп. Др. В. Сіменович, председатель Просвітної Комісії Р. Н. Союзу. По отворенню засідання приступлено до дальших нарад після порядку денного.

На порядку деннім була справа Р. Мол. Союзу.

П. С. Ядловський яко фінансовий секретар Р. Н. Союзу доказав присутним, що так до него як і до других членів Екз. Ком. приходять богато скарг від місцевих відділів Р. М. Союзу, що декотрі опікумі дїтий надуживають свого уряду зглядом місячних вкладок по 5 цент. від члена, котрі після реформи Р. М. Союзу від XII. Гол. Конвенції Р. Н. Союзу, а зглядо від 1. січня 1913 р. мали отставатись в місцевих відділах Р. М. Союзу. Щоби позбавити конець всяким наріканням та скаргам, по довшій дискусії ухвалено на внесок п. С. Ядловського, попертий п. Й. Ялечком, що від 1. січня 1914 р. членська вкладка до Молодого Союзу має бу-

ти прислана вповні в сумі 25 цент. до гол. каси Р. М. Союзу і щоб більше по 5 цент. від члена (дитини) Молодого Союзу не лишало ся під опікою місцевих опікунів.

На внесок п. Й. Ялечка, попертий п. П. Ваверчаком, ухвалено, що всі 5-пентові вкладки, котрі лишали ся від кожного члена Мол. Союзу під опікою місцевих опікунів, за час від 1. січня до 31. грудня 1913 р. мають бути звернені до братської зглядно товариської каси місцевих відділів Р. Н. Союзу в Америкі, при яких то братствах (товариствах) дотичні відділи Р. М. Союзу суть зорганізовані.

На внесок п. А. Савки, попертий о. М. Даниловичем і п. Й. Ялечком, ухвалено, що адміністрація "Свободи" має платити по 5 цент. за стрічку Отця Духовному Р. Н. Союзу за писане урядових статей Духовним Отцем в "Свободі", органі Р. Н. Союзу.

Між присутними впринуду гадка, що поодинокі повідомлення Гол. касіром Р. Н. Союзу місцевих урядників про відібране місячних розметів обтяжують ся злишними зі згляду на се, що кожного місяця Гол. Екз. Комітет оголошує в "Свободі", органі Р. Н. Союзу, в справозданнях фінансових кожний цент, заплачений місцевими відділами до Гол. каси Р. Н. Союзу, та що на поодинокі повідомлення не потрібно викидає ся поважна сума грошин за пересилку поштовою і т. п.

По довшій дискусії на внесок п. С. Ядловського, попертий п. П. Моталом, ухвалено, щоб на будуче Гол. касіром не вислав місцевим урядникам відділів Р. Н. С. повідомлень за отриманий розмет.

На внесок п. С. Ядловського, попертий о. М. Даниловичем і п. А. Шаршоном, ухвалено заложити при Р. Н. Союзі нову організацію під назвою "Сіт" ддя піднесеня руської молодіжї в національним дусі на поли просвітно-культурнім в Америкі.

На внесок о. М. Даниловича, попертий п. П. Моталом, ухвалено, що упорядкованем і приготуванем всяких потрібних справ до введеня в жите вище згаданого Товариства, має зайняти ся Гол. Екз. Комітет Р. Н. Союзу з представителями "Свободи" і "Просвітною Комісією" Р. Н. Союзу.

По довшій і річевій дискусії на внесок о. М. Даниловича, попертий п. О. Стеткевичом, ухвалено вислати делегата від Р. Н. Союзу на український зїзд до Галичини, котрий має відбутися в нагоді ювілею 100-літних уродив нашого деня Т. Шевченка у Львові в 1914 р.

На внесок п. В. Каськова, попертий п. А. Шаршоном, ухвалено, щоб делегатові заплатити з каси Р. Н. Союзу кошти подорожі з Америки до Львова і назад.

(Дальше буде).

Mt. Carmel, Pa., November 19, 1913.

До Хвальної Редакції "Свобода"

83 Grand St.,

Jersey City, N. J.

Поважаний Пане!

Прошу помістити отсе мов Повідомлене в найближчій числі "Свободи".

ПОВІДОМЛЕНЕ.

Отсем повідомляю всіх членів Руського Народного Союзу, що еще 6-го октябра с. р. на жадане Просвіщенного Владки вніє я на руки Екзекутивного Комітету свою резигнацію з уряду Духовного Отця. Виравді Екзекутивный Комітет моєй резигнації не приймає, та я помимо сего таки репнжу — о чім сего дороговю всіх членів Р. Н. Союзу повідомляю, що з шийшим дном переставу бути Духовним Отцем Р. Н. Союзу.

Слава Ісусу Христу!

C258

о. Д. Хомяк.

РОДИМЦІ! ЯВЛЯЙТЕ СЯ ЧИ-СЛЕННО НА ВІЧАХ, УСТРОЮВАНИХ ПРОСВІТНОЮ КОМІСІЄЮ Р. Н. СОЮЗА!

ПРОСВІТНІ ВІЩА.

Passaic, N. J.

Заходом „Просвітної Комісії“ відбувся у вівторок, дня 19 жовтня, про- світні віще в присутності відпоручника „Просвіта“ Кім. п. В. Кігінницького.

О. Сидоряк повідомив на проповіді людям, що сейчас по Службі Божій відбу- ваєся в цій школі просвітні віще, запрошуючи всіх до як найбільшої уча- сти. По Службі Божій удалися всі до школи, піднялася куртина, а на сцені стали шкільні діти зі своїм учителем С. Ягелюю і відспівали пісню „Не зга- сьте ясні зорі“.

О. Сидоряк виголосив вступне слово, пояснюючи людям вагу просвіти. Відтак покликав Адама Яцишака на президента, Олексу Хо- ванця і Івана Шафрана на секретарів і представив людям відпоручника „Про- світної Комісії“, п. В. Кігінницького, що присутні прийняли гучними оплесками.

П. Кігінницький представив невід- омим положенням нашого народу в Амери- ці, котрому на кождім місці грозить у- тратити і випароджене і коли хочемо ста- нути на рівні з другими народами, по- винні ми всі, без різниці пола і віку, горнути ся до просвіти, бо лише про- світото можна ті всі труднощі побороти.

Пан Кігінницький подав способи, як можна би поліпшити нашу долю і щобі Американці числили ся з нами як з на- родом: „Бесіду його перервали присутні частіо гримками оплесками. Коли бесідник сидів, станув на сцені місцевий хор і відспівав народний гимн.

Опісля промовляло еще двох бесід- ників, заохочуючи всіх до громадного висування в члени Товариства „Про- світа“.

Прийшло 45 членів, котрі сейчас заплатили вступне.

Олекса Хованець, секр. Іван Шафран, серк.

Hazleton, Pa.

На день 23. листопада заповіджено в Гейзелтон просвітні віще з рамени Просвітної Комісії Р. Н. Союзу.

Ціль віща дуже важна і корисна, але треба її як слід виконати і перевести в дію. Треба її вкорінити глибоко, щобі ціла справа не скінчилась на словах ре- ферента; при добрій волі і праці вона мусить удержати ся і принести користь.

Неодин скаже, як можна робітничови по тяжкій праці йти до читальні і сиді- ти кілька годин, коли з того не має ніякої користі. Другий замітить, що тут в Гей- зелтоні вже два рази основували читаль- ню, а вона не удержала ся.

На ті дві вимовки — коротка відпо- відь. Чоловік вже з природи має в собі більше схильности до злого і шкідного, чим до доброго. Коли деяким панам не навкучить ся цілими вечерами і ноца- ми стояти при барі, то і не біжить ся чи- тальні, з котрої буде більше користь, як з напоїв, якими нищите і скорочуєте своє житє і для душі готовите вже на землі пекло.

Русинам з Гарвуд читальня доконче потрібна. Чиж не ліпше би Вам, панове Гарвудчани, в неділю, повернувшись з Гей- зелтону з перкви, зійти ся разом до од- ного дому і там щось учути, чи са- мому прочитати, як пересидіти (а ще кетотрі з жінками) в салоні і слухати обидливі слова від пняих людей?

Правда, що вже два рази тут читаль- ня була założена і не удержала ся; тому винні самі члени. Нам не треба було слухати тих, котрі є ворогами просвіти, але йти за приміром інших плейбів, то певно був би свѣт дещо більше про нас знав, а так — не жиемо, але гниємо в незнаню і безрадности.

Тому всі як один подаймо собі руки і зложимо сильні, здорові підвалини під свѣтлицю науки і просвіти. Без різниці стану і віку горім ся до просвіти, та покажм свѣту, що ми не послідні.

І. Ю. Певмрака.

ДОПИСИ.

3 Providence, R. I.

Пригадують ся мені еще недавні ча- си, коли то кождий з нас, пертий якогоє невидомою силою, виступав як сиравдішний син Руси-України. Колиє уряджували ми представлення, вечерки, концерти, балі і інші забави; все те пригадувало нам на тісну спільну звязь під народним прапором України. Та це лише в нашім куті, але і поза ним старали ся ми працювати для народного відродження і кращої будущности. Цим же до закончили, завермо. О- станній сум і тяжкий жал, веначе по- винуємо найближчого зина.

Дивлячись з болем на се, я змушений се раз відозватись до Вас Товаришів: Братя, чи не жалє Вам упадати так ско- ро в народній праці, в хвилі, коли сего найбільше потребуємо. Наш нарід, окру- жений хмарою чорних круків, крайню ардунований, блукає без цілі і тоне в багні польським і московським. Вороги нас використовують, а відтак ще й глузують...

Згадаю лише такі місцевости як: Прові- денс, Р. Ай., Фол Рівер, Мас., Варрен і інші. Де наші питомі організації? де свої товариства? де заповогові братства? Чи лише Вунсокет може устоятись при своїм, коли наведені мною „плеїзи“ перевища- ють його що до числа земляків? Ни- таю: чому може Войтко, а Федь ні, ко- ли знаємо, що в кождій тій місцевости — велике число наших людей, що могли би стати лопчи до основи народних орга- нізацій?

Отенх кілька слів вважав я за ке- ртєчне подати, щобі збудити зі сну земля- чів і вивати їх до народної праці. Я ду- гаю, що ніхто сего за але не візьме, але йдуче так, як і я, бож сором жити в безі- ейности і деморалізації...

Тому відважно наперед! Є надія, що справимо лихо. А коли ні — то наші іла самі нас осудять.

М. Пшонувський, ч. від. 73 Р. Н. С.

3 New Kensington, Pa.

Я дуже врадував ся, прочитавши на- лякатах, що місцевий аматорський кру- жок уряджє представлєне „Три празни- ки“, образ з життя народа, в неділю 2 па- листи с. р. Простора галя, хорошо при- грана в народні краски, зачалась напов- няти гістьми; вневдві не було ніодного істця вільного.

Ролі поодиноких осіб обияли місце- ві члени кружка: ролє Семєна грав п. Осмак, Петра, брата — п. В. Воло- шин, Івана, брата — п. Гр. Дідух, Марти, жєни Семєна — п. К. Процька, Рузі, же- ни Петра — п. н. М. Кульчицька Густ., Гараса, вїята, — п. С. Лебедь, Сеня, сіль- ького поліцай — п. В. Прокопик, Кась- ки, служниці з міста — п. н. К. Попо- лич, Мортка, жидка, — п. П. Кузьмиха, Залька, чєлядника — п. Т. Климашко, Тацька, чєлядника — п. Й. Заяць.

Підчас перерви поміж актами відде- лямували п. А. Гарацьмак „Ода до гро- ший“ і п. Й. Заяць „Наші патріоти“. Фрєм сего відспівали соля: п. Й. Заяць „Гей пробуди ся“, п. Т. Климашко „По- тарніла“, п. Е. Чермерда „Родимий краю“ і п. К. Процька „І молила ся“.

Ціле представлєне, як і деклямації за свѣли випали дуже добре. Аматори вивязали ся зі своєї задачі знаменито, за- чо публіка нагороджувала їх гру часто учиними оплесками.

Між гістьми були й Словаки, Чехи, Поляки, а також Англіїці і Німці, котрі хоч не розуміли слів, але вже з рухів до- гадували ся акції і просили, щобі на бу- дуче їх повідомляти, а вони численній- те загостять на представлєне! І чи не тид тим землякам, що відтягнули ся від часті і не прибули на представлєне?! І айирікріше вдарило се, що не зявив ся місцевий свѣященик о. М. Стернюк; чу- жинці допитували ся, де ваш духовний отець? Люди виправдували його неспри- тутність: одні казали, що хорий, другі що виїхав, а інші казали, що такі „за- натуриє ся“. А коли так, то нам дуже трикро, бо коли інші свѣященик жєр- вують свій труд і викладають самі прав- ду, щобі люди заохотити і научити щось красного і ложиточного, то о. Стернюк, котрий щойно недавно обняв парохію, а вже стає впоперек народного житя. Всі відчули се з жалем, та годі, головами по- кивали, та кождий зрозумів що і я...

Сердечна подяка і честь належить ся дякочителю п. Йосифови Заяцєви за ве- ликі труди і працю при вичучєню амато- рів і урядженю представлєня. Честь всім членам Аматорського Кружка.

Представлєне закінчено відспіванєм народних пісєнь, почім гості розійшлись домів; кождий доволеним, що провів там вечер і в надії, що вкортці буде мати знова нагоду покріпити свого духа.

Гість.

3 Wheeling, W. Va.

Дня 2. листопада с. р. відбуло ся по- свѣяченє угольного каменя під будову церкви в Вілінг. Погода сириняла; зібрало ся много народа і о 3. год. полонудні ста- нули до походу. В поході взяли участь і запрошені польські братства. При зву- ках музики удав ся похід під помешканє свѣященика, щобі привітати маючих прибути на торжєство о. Горза і Левка- ница. Відтак похід удав ся на місце по- свѣяченя. Чину посвѣяченя довершив о. В. Горзо, причім виголосив красну про- повідь. Підчас посвѣяченя співав хор з Пїтебургя. Вечером відбув ся вечерок, на котрім виголосено деклямації і відспі- вано народні піснї.

Отсе було перше народне свѣято Ру- синів не тільки в Вілінг, але і в сєйгї Вєст Вірджїні.

Присутний.

3 Coatesville, Pa.

ПІД УВАГУ ВСІМ БРАТСТВАМ І ЧЛЕНАМ Р. Н. СОЮЗА.

На місячнім мітінгу нашого братства 9. с. м. я вніє внесєне такого змісту: Кождий член братства, що буде пняий через три рази, зістане вичєркнений з братства і з Р. Н. Союзу. Причини, які спонукали мене до сєго внесєня, були та- кі: Нєраз на засідани братства прихо- дять люди на пів оголошеної горівкою, і черз своє поведєне не дають спокійно вєсти нарад братства, а навіть розбива- ють мітінги, через що члєни мають шко- ду, втрату часу і знеохочєнє. Часто лу- чаєт ся, що пняий член братства, чи то Р. Н. Союзу, чи якоїнебудь иншої ор- ганізації, зачинає галабурди, біятики, наносить сором своїй родині, своему брат- ству та й цілому нашому народови вза- галі. Знаємо також з досвѣду, що люди, які віддають ся чи то налоговому чи слуцайному пняєству, не є здібні до пра- ці так як люди, що повдержують ся від горячих напитоків, бо алкоголь зриває злиі чоловіка і перед часом чоловік іде в сиру яму. На тім тратить братство, тратить організація, тратить родина і нарід. Братство мусить нєраз платити підмогу членови, що в пняім стані дїстав ся чи то під колєсо чи машину, нєраз також му- зить організація платити посмертєне по членови, який в пняім стані йшов до ро- боти і його там забило. Родина мусить нєраз терпіти біду, холод і голод, бо пняк нічого не принєє з тяжко запрацьова- ного гроша. Нарід такий, що складаєт ся з пняків (яких у нас є подостатком), не стрємить до висшого, а гице перед ча- сом. Ба, з пняики нєраз чоловік попа- дє в кримінал за крадіж, рабунок, убій- ство або за скаліченє тіла. Се все на- слідки надмірного уживаня алкоголью, бо знана річ, що наші люди не вмюють пи- ти в міру, і що кєма ні хрєстин, ні вє- сїль, дєб не страчено кількадєсят дєлярів на горівку, а потім еще кількадєсят дєлярів коштує скваєр, а відтак кілька місяців лакову (вязиниці). Се, кажу еще раз, наслідки пняїтиски.

Мое внесєне прийнято одностєсно і в сєй спосіб дав се внесєне до відома всіх члєнів нашого братства і цілого на- роду. При тім вазначу, що член перший раз пняий будє караний; так само й дру- гий раз, а за третім разом наступить виключєнє.

Се повинні взяти під розвагу всі на- шї братства, бо з того вийдє користь для цілого руського народу.

Прощу Хвалючу Редакцію се мое пи- сьмо умістити і від себе кілька слів за- охоти додати.

З поважанєм

о. Іван Рубинович.

Від Редакції: Внесєне, а властиво по- клик о. Рубиновича заслує на найбіль- ше признанє. Що ухвалило Хв. Братство в Котєвіл, можуть легко ухвалити всі інші наші братства і товариства. Треба лише поставити се внесєнє на братськїм мітінгу і витогувати члєном згубні па- сїдки пняєства. Мітінги, на яких бу- вають присутні пняї члєни, кіпчат ся звичайно галабурдою і не принєсять до- тичному братству ні слави ні чєсти. Пя- ному місцє в ліжку, а не на поважних народних зборах. Піяє до ніякої ради не спосібний, а хибя до кирині, колотнєчі, сварки і бїйки. Нєхай наші народні това- риства зроблять лад із своїми члєнами- пнякама, а зискають богато на понаї і чєсти. Хв. Братство з Котєвіл дав нашому загальному добрий приклад. Хто підє його слїдом?...

ПРОСЬБА

Комітєту гімназіального в Збаражї до Земляків із Збаражчини і Новосєлєччини в Америці.

Звертаємо ся до Вас, Земляки, з ве- ликою просьбою. А то просимо Вас, не забувайте на збаражську гімназію, так як Ви давнїше не забували. Тепєр зба- ражська гімназія потребує дуже помочи, бо рік тяжкий, такий тяжкий, що без помочи добрих людей вона може впасти на вітху Поляків, які хочуть і Збараж і цілу Збаражчину зпольщити. Ви знаєте, Зполі Земляки, чому в Га- личині ми позакладали приватні гімна- зії? Поляки загарбали собі всі школи і у- рядї і завязали ся перемінити в Польщу цілу Галичину. Поляки загарбали собі пнять висшних шкіл, в тім оба універси- тети, будують свої телер гірничу акаде- мію в Кракові, зобрили собі державних гімназій 51, реальних шкіл 14, учитель-

ських семінарій 17, торговельних ака- демій 2, державних промислових шкіл 7, публічних доповняючих промислових шкіл 80, публічних краєвих промислових і рільничих шкіл кільканащить, 5-тиклє- сових народних шкіл 82, 6-тиклєсових народних шкіл 113, виділових шкіл 102.

А що ми маємо? Завдяки Полякам ми до нинї борємо ся за університет; за- вдяки Полякам маємо ми залєдні 5 дер- жавних гімназій, бо Поляки ухвалили со- бі в своїм таке право, що їх гімназії має закладати міністерство, а наші — По- ляки. Завдяки Полякам не маємо ми ані одної державної учительської семінарії, ані одної торговельної академії, ані одної державної промислової школи, ані одної публічної доповняючої промислової шко- ли, ані одної публічної краєвої проми- слової або рільничої школи, ані одної 6-ти клєсової, ані одної 5-ти клєсової школи народної! Зате дозволили Поляки нам мати одно і дво-клясової школи, де учитель- Поляки катують наших дїтїй, бо ненави- дять все, що наше! А не забуваймо, що на 14.000 учитєлів в Галичині є около 12.000 Поляків, а всего понад 2.000 Ру- синів! Але Полякам і того ще мало! Во- ни позакладали собі ще і приватні гімна- зії по всіх місточках — тепєр їх є по- над 30 — і удержують їх грошем на- шим: бо лиш, приміром, на таку чорт- ківську приватну польську гімназію соїм ухвалив на один рік 36.000 корон, а на польську прив. гімн. в Вєлій на один піврік аж 30.000 К.! Та на тім ще не конєць! Бо кілько то польських шкіл на- родних повстало тепєр по наших сєлах, хоч там Поляків тільки, що кіт напалакав! А кілько то народних шкіл з викладовою мовою руською перемінили Поляки на школи з польською мовою викладовою? Так ідє Польща на галицьку Україну! Пняєт ся силою своїх дїтїй в школи, які для них всюди будє, а удержує за на- шї гроші, і заливає ними нашу землю! Бо Поляки вбили собі в голову, що з нас мусять зробити Поляків, що наша земля має стати польською! Та марні їх на- дії! Але борба тяжка, бо вони мають в руках силу, мають в своїх руках гроші цілого краю! Та одяк не тратьмо надії! До борби ідїм, але до борби треба науки. А коли Поляки не хочуть дозволити нам мати школи, яких ми потребуємо, тому ми їх самі собі заложили і удержуємо жєртвами нашого народу. В Рогатині, Я- верові, Копичинцях, Городєнці, Збаражї, Чорткові, Буську, Надвірні і Белзі ростє наша молодїж по наших приватних гімна- зиях з правом і без права прилюдности на хоєні і славу свого народу. Ті школи му- сяєт бути, вони не сьміють унасти. Бо нинї всюди треба науки і то науки доброї, бо без неї нігде не найдєш в краю місяцї... Поляки мають всюди вступ, бо мають всюди школи, а наші дїти навіть до ви- ділових шкіл ходити не можуть, бо ви- ділові школи є по містах, а туди наших сільських дїтїй не приймають. З тої при- чини зачали наші патріоти закладати в Галичині приватні гімназії, щобі наша молодїж мала спроможність вчити ся, зай- мати становища і потому боронити прав свого народу. Бо гімназії є для всіх і користь з них велика. Бо нинї без висшої школи не то урядником ніхто не може бути, але навіть чим будь иншим, як от будинком, жєандармом і т. д. Нинї всю- дї вимагають бодай низшої гімназії або виділової школи, а що Поляки мають бо- гато гімназій і других шкіл, тому богато польської молодїжкї всюди впихає ся, а наша марнєє ся, бо не має шкіл. А чи й рільничому пошкодило би, якби він мав одну, дві клєси і бодай добре навчив ся писати, читати та трохи по німецьки?

А щобі і молодїж збаражського та Новосєлєчського повіта дати нагоду обра- зувати ся, заложили наші люди в р. 1909 приватну гімназію в Збаражї, яка сєго року одержала право прилюдности. Зба- ражська гімназія сповняє свою ціль. Хо- дить до неї богато молодїжкї зі Збараж- чини і Новосєлєччини, яка певно це бу- ла би ніколи пішла до гімназії, якби в Збаражї не було гімназії. Бо в Збаражї дешєвше, а богато дїтїй ходить з сїл пішки, отже наука коштує їх небогато. Де є наша гімназія, там є більше своїх людей, які можуть по рїжних наших то- вариствах працювати, так що і з сєго бо- ку є для повітів користь. А се не мало- важним є тепєр, а дуже важним будє в будучині. Виє знаєте, Земляки, що від повіта збаражського хочуть відділити Но- восєлєччину і утворити старєство в Під- волочисках. Як то стане ся, тоді в по- віті збаражськїм лишить ся 60% Поля- ків і Жидів, а 40% Русинів. Ви знаєте, як тепєр бернадини перєтягають Ру- синів на Поляків, а що будє тоді? Хто спн- яить їх тоді, як Русинів в Збаражчині будє менше? Добре, що тепєр в Збараж- чині є случайно маленька горєтка Русинів ін- телїгентів, але що будє тоді, коли одні самі перєнесуть ся куди индє, а других перєнесуть польськє власти, щобі на їх місце новинхати Поляків? Хто тоді ста-

не в поміч свідомому міщаньству і се- лянству Збаражчини і Новосєлєччини проти заходів ворогів? Хто тоді будє бо- роти ся з Польщею? — Але як будє своя школа з своїми людьми, то та школа бу- дє току твердиною, о яку будуть розби- вати ся польськє затті! Тодї школа тотя спнїить польонізаційний похід наших во- рогів — наша школа, наші учитєлі і на- шї ученики, які через свою свідомість будуть мати вплив на своїх батьків. А гарна наша земля! Тому Поляки так на- но напалили ся! Поляки хочуть її забрати і забирать. Забирають землю, виш- парють нас! А ми будемо спокійно дивити ся? Будемо спокійно глядїти, що там, де наші діди і батьки злиі під кровавий розєїдає ся Поляк? О ні! Як Ви там, Бра- та, за нас і забудете, так як забули, а ми такі збруї з рук не кинємо, ми будемо дальше бороти ся, будемо всіми силами синяти польонізаційний похід, даючи нашим дїтям в руки найсильнїшу зброю — науку. „Вчи ся дитино“, — кажемо, „а вчи ся на се, щобі і тобі добре будє і щобі ти навчив ся любити нарід і бо- ронити його! Бо нарід твій добрий, лиш брак йому свѣтла, брак провідників“!

А як більше, Братя, не зможемо, як така прийдє ся нам нашу школу замкну- ти на радєсть Поляків, тоді скажемо: „Що-ж! не мали ми помочи від наших Братів і Сестєр, мусимо зі стидом уступи- ти! А помочи невеликою було треба. Ми не хотїли від нікого соток дєларів, ми хотїли лиш цєнтів! Якби був кождий дав лиш по цєнтови, стояли ми би були мїнє як скала! Та щож! Український нарід не хоче дбати сам за себе. Він хоче, щобі вороги за него дбали, а ті добре вже дбать!“

Та не дай Боже, щобі наші побю- ваня сповили ся! Не дай Боже, щобі ми мали остати ся без нашої школи! А часи тяжкі, тяжкі! Тому просимо Вас, Братя і Сестєри, не забувайте за нас! Нєхай жєртває, хто що може, а заслуга його будє перед народом велика! Чи не добре то би було, як би наша школа, наша при- ватна українська гімназія в Збаражї гарно розвивала ся, якби ми побудували для неї дїм, бурсу? Бо хто будє за нас дбати, як не ми самі? А кому ми, даю- чи лєпту, даємо, як се собі?

Надїємо ся, Братя і Сестєри, що не відсажєте нам своєї скорїї помочи і клі- чємо: Поможіть нам, допоможіть!

Збараж в памєтї 1913.

КОМІТЕТ:

Др. В. Вілінський, о. А. Заяцький, Д. Паславський, К. Рєдчук, Т. Стрїльбиць- кий, І. Тєлєвяк, Гр. Тимощук, М. Трио- да, А. Шмїгельський, С. Шмїгер, о. Ст. Тєсля.

Жєртва просимо прислати на руки С. Шмїгєра, директора Руської Каси в Зба- ражї.

Прочї українські часописи в Америці просить Комітєт о передрукованє сеї від- озви.

ПОВІДОМЛЕНЕ І ОСТОРОГА.

На послїднім річнім засіданю Гол. Уряду Р. Н. Союзу в Буфало, Н. Й., ухвалєно, що Гол. касієр Р. Н. Союзу не будє внє більше посилати осібних повітовань до місцевих урядників від- ділів Р. Н. Союзу на одєржанї від них квоти за розметі. За такі повідовлєня служити будуть від тепєр місячні насовї звіти, публіковані за кождий раз у „Сво- бодї“.

Остерігає ся урядників місцевих від- ділів Р. Н. Союзу, щобі не ванили ся посылати до головної каси Р. Н. С. та- ких чєнів, які опісля бувають протєсто- вані. Урядники, котрі в іменї яєгєсь відділу надшлють на руки гол. касєра чєк, що опісля будє дотичним банном запротєстований, наразять свій відділ на суєспензію.

Ал. Шаршєв, гол. кас. Р. Н. Союзу.

БЕСИЛЬНИЙ.

Нєраз годї знайти причину, дїячного чоловік зовсім упадає на силлах, терчить бїль голови, заворот, блїдниця і інші болї.

Цайвичайнїша причина тих болїв є неточність в травлєню. В таких случаях поручає ся уживати Трїнера Американ- ський Елїксєр Гіркого Вина, як єрєство, що приносить єкоро пільгу. Ліє сєй прє- чистити весь організм, усунє з кишк зшєстї части і заложити ферментаци. Він скріпчить члєни тіла і оживить їх до дальшої праці. Через те в сєй ліє дєр- жоднїй в хоробах жєлудка, кишк, а спєціально тоді, коли хороба виступає в обох обиях і лучить ся зі затвердєнєм. Хочемо поручити сєй ліє для бесильних і нервових людей. По всіх друєтєствах.

Jos. Triner,

1333—39 S. Ashland Ave.,

Chicago, Ill. (Adv.)

До втратя тіла на случаї болї я- лів пробуйте Лієменту Трїнера.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
 THE RUTHENIAN WEEKLY
 Published every Thursday at
 83 Grand St., Jersey City, N. J.
 Telephone: 498 JERSEY CITY.
 Published by
 The Little Russian Nat'l Union
 of America.
 Established 1898.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
 83 Grand St., Jersey City, N. J.
A. SAWKA, manager.
 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Ter us: Two dollars a year.
 Single copy: 5 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Оплачувати газету треба завжди в гору!

Гроші треба посилати в реєстрованим листі, або через експресовий або поштовий моні ордер. Мови ордер, то в грошовий переказ, котрий доставляє від почтара або агента на експресовій офісі, пішіть на нашу адресу, бо без того ми не годне грошій доставити.

До нас просить ся писати лише на одній стороні картки. Дописи, несприяті до друзів, висять ся, наколи в гору не було зазначено, що жадає ся їх зворузу і не було залучено марок на звороз.

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, Редакція не відповідає.

День подяки. (THANKSGIVING DAY).

Щорічно видає президент Злучених Держав спеціальну проклямацію до населеня, назначаючи послідній четвер падолиста на „святе подяки“. Гвернори поодиноких стейтів повторяють проклямацію, наказуючи у назначений день здержати ся від праці і відсвяткувати народне свято.

День сей обходять властиво на пам'ятку щасливого покінчення домашньої війни за часів президента Лінкольна. Сю війну вели з собою північні і полудневі стейти і вона покінчила ся мирною згодою. В тім самім році оголосив Лінколн свободу для невольників-Муринів, даючи доказ, що Злучені Держави є краєм свободним. Американці складають подяку за щасливое покінченне сої братовійчої війни. Воини пригадують сої минувшину і роздумують над тим, що зробити на будуче, щоб край був еще ліпший, еще щасливіший.

Для нас чужинців та хвиля повинна бути нашим народним святом. Не з гараду, не для розкоши ми тут прибули, але злидні, чорна нужда в нашій вітчизні привеломла нас далеко за морем шукати праці, щоб заробити на поденний хліб.

Чого не дав, чого не мав дати нам наш рідний край — се дала нам нова вітчизна. За се належить ся їй наша вдячність. В який спосіб окажемо їй нашу вдячність? Користуючи зі свободи, користуючи зі всіх добродійств, ми не можемо, не сміємо жити байдужно з дня на день. І ми уяснимо глядіти в далеку будучиність і для неї працювати. Праця мусить обняти весь загаль наших земляків і ціле народне жите.

В тім дни великого, народного свята ми повинні перейти нашу минувшину, обчислити свої сили і поставити програму до дальшої праці. Повинні подумати над тим, що ми можемо зробити, що мусимо зробити. А праці треба дуже много, щоб направити се, що ми занедбали — народна наша нива лежить облогом. Чужі люди начисляють нас на 400.000; ми себє не свідомі, бо і звідки нам про се зідати, коли заледви около 30.000 згуртувалось в наших організаціях. А деж проці? Чи вони вже раз на все пропали?

В старім краю нарікаємо на брак свободи, а тут її маємо, та не хочемо з неї користати. Маючи запевнений насущний хліб, мусимо працювати для народної справи.

В якім напрямі має йти організація? Вона мусить обняти галузи цілого нашого національного життя.

ства, нехай кожний з нас стане членом нашого народного товариства Р. Н. Союзу. Не скривляймо риди інституції, ворожих для народної справи. Учім ся шадити тяжко запроцьований гріш. Щадім там, де можемо, але не жалуймо гроша, де вимагає народна потреба. Організуймо наші народні економічні інституції, власні маси, власні банки, підвалини до злогового ревною народу.

Організуймо се політично! Стараймо ся стати членами, горожанами нової вітчизни. Закладаймо політичні товариства горожанські, бо лиш тоді вибором собі есєред американської суспільности принадлежне становиско, бо лише тоді будуть з нами і другі народи числити ся як з народом.

Пам треба організації, і аме раз організації, бо лише тоді, коли будемо вірними і карними членами нашого народу, будемо могли бути добрими членами нової вітчизни.

Хто викликає борбу?

I.
 Від якогось часу запанувала на нашій американській Русі якась душна атмосфера, якась недовіра деяких св'язаників до політики св'ятських людей, а особливо до політики головних урядників нашого Руського Народного Союзу. На чолі найбільше недоволених духовників станув єпископ Ортинський і він, де тільки може, стараєт ся доказати, що провідники нашой організації ведуть політику несовісну, шкідливу Р. Н. Союзови, шкідливу усьому руському народови, шкідливу нашій церкві в Америці. Щоб захоронити наш руський нарід в Америці перед евангуальним упадком з боку морального, а навіть матеріального, єпископ заложив свою власну запомогову організацію, своє „Провидіне“, і переконує наш загаль, що його спасене тільки в „Провидіно“, бо Руський Народний Союз трєтє жидоватє і небавком опинит ся в руках нехристів...

На такі інсинуації єпископа, на такі його далекосялї пророцтва що-до будучности Р. Н. Союзу ми привеломє дати позитивну відповідь, яка має доказати, що наш владика мить ся; що він не має ніяких даних до виповіджуваня борбїтї нашій народній інституції, яка через цілїх двацять літ не спроневерила ся анї на макове зерно своїм церковно-народним ідеалам.

Що робив Р. Н. Союз для нашой суспільности в Америці через п'ятнадцять літ, т. є. до приходу єпископа? Поспийтайте о се тих, що той Союз закладали. Нехай вони, ті жиючі свідки закладаїи і розвою Р. Н. Союзу, скажуть або доєажуть, що наша організація не заступала ся за весь час свого істнованя за правами своєї церкви тут на чужинї! Нехай знайдеть ся в цілій Америці, а хочби навіть у цілім св'ятї, один чоловік, який дасть один доказ на те, що наш Союзові кланяїли ся іншим богам, а нє тим, котрим кланяїли ся наші предки! Організованє численних руських парохій, збудованє величавих церков і приходств закладанє своїх рідних шкіл, а по можности і інших церковно-народних інституцій, — се діло тих самих Союзовців, котрим тепер наш владика закидає зкидоватїєст!

А може наш Союз доперва в кількох послідних літах пішов на путь нечестивих?... Може наш Союз щойно з приходом до Америки першого руського єпископа відурдав ся своїх колишніх ідеалів і наняв ся на службу Вельзєбуови?... Не завадить пригадати собі історію Р. Н. Союзу за послідних кілька літ. Може єще найдєт ся дєдчо на оправданє нашого єпископа та його високої політики?... Спробуймо!

Ми вже сказали више, що Союзові від самого основаня Союзу аж по найновішї часи бороли ся за права своєї церкви в Америці. Вистанє пригадати хочби уї ті численні процеси, що вели ся по наших парохіях з айришськими біскупами та іншими влізливими опікунами, які напосїли ся були на нашї церковні маєтки. Сї процеси, та ще безліч інших несупокоїв по наших парохіях, були причиною, що нарід на чолї з вірним і прихильним йому духовенством вносив до висших церковних властей у старім краю всякого рода меморіяли, просьби й жалоби, а все домагав ся одного: лайте нам свого власного єпископа! За тим своїм власним єпископом розпідбали ся найбільше наші Союзовці — і сього ніхто не в силі заперечити! А чому вони так розпідбали ся? — Бо тоді між ними і духовенством була гармонія, був один згідний дух і одно спільне стремлєнє; бо тоді на цілій американській Русі не було і одного св'язаника, який би Союзовців порівнував з Жидами! Союзовці мали право надїятн ся, що коли між них прийде свій єпископ, то об-

ходити ся буде з ними як з рідними дітьми, а не як з насєрбами. Союзовці вірили, що свій єпископ заведе лад в церкві, заведе мир по парохіях, заступит ся за правдою, не дасть кривдити безпомічних та безпорадних, не дасть здрати з Матєри полатану серочку...

Колї в своїм часї говорило ся між нами, що наш нарід чекає на свого єпископа, як Жиди на месію — то се була правда, а доказом того кольпортванє та коментованє на сторінках „Свободи“ (за пнші часописи не згадуємо) найдрібніший вісток, що відносил ся до сеї справи. Так прим. в 1. ч. „Свободи“ (з 3. сїчня 1907) читавмо ось таку новинку: „Гр.-кат. єпископство в Америці буде вже небавом обсаджєне. Місєє нинішнього т. зв. „візитатора“*), котрого іменували гр.-кат. мадиронські єпископи в порозуміню з мадирським правительством, обїєме єпископ. Новий гр.-кат. американський єпископ не буде самостійний, а лишє буде вікарієм і єпископом in partibus infidelium**). Будє мати більшу власть, як нинішній візитатор, але все таки буде підчинений римо-католицькому єпископови. Пана заїмєнує правдоподібно одного з тих кандидатів, якого представлять американські єпископи. Кажуть, що римська курія будє числитн ся рівнож з жадаєм угорського правительства, яке боїть ся, щоби руські ємігранти, які вертають домів, не заносили з Америки національної свідомости, бо се спинило би наміри мадирського правительства в мадиризації угорських Русинів“.

В ч. 14. „Свободи“ (з 4. п'ятїня 1907) читавмо таку нотатку: „Ходит чутка, що єпископом для Америки іменований галицький Васильянин, о. Ортинський“. У слїдуємїх числїх (з 11. цвєтїня 1907) находит ся ось таке доповненє повисшої нотатки: „Вїсть, подану в попереднїм числї „Свободи“ про іменованє американсько-руського єпископа, потверджує галицькє „Дїло“. Бувший ігумен ЧСВВ. о. Сотєр Ортинський зїєтав іменованїй єпископом для Русинів Сполучених Держав північної Америки з титулом єпископа Давїльського „Завлія, місто, тепєр село, в давній Фокидї, на границї Беотїї, в Греції). Після повисшого виходит, що номїнат є єпископом in partibus infidelium, то є, що будє мїг висв'язуватн св'язаницїє та будє посередником між тутешніми єпископами айришськими і французькими та нашими св'язаниками і народом. — Номїнат є загально знациї в Галичинї з своїх спосібности дієонарських і з горячого, неустрашимого патріотизму, як свідомий і ширїй Русин-Українець“.

Вїстка про іменованє о. Ортинського єпископом для Русинів у Злучених Державах одушевила і залєктризувала наш народ. Почали ся наперед відповідні приготования до принятя свого першого єпископа на вільній американській землї. В тїй справї появил ся в 17 ч. „Свободи“ (з 25. цвєтїня 1907) доволї обширнє на статя п. н. „В справї єпископа“. У великолїднім числї „Свободи“ (ч. 18. з 2. мая 1907) находит ся артикул: До статї „В справї єпископа“, а відтак друга статя п. н. „Що лишуть про номїната?“ В ч. 19. „Свободи“ (з 9. мая 1907) є двї новинки: одна про зреконізацію о. Стефана Сотєра Ортинського в Римї дня 15. цвєтїня 1907, друга про „Братское воззванє і запрошенїє до всіх Всечестнїйших Отцєв Духовних и до всіх амер. г. католических парадїї“ о. К. Лавришина, в котрїм сей духовник запрошує всіх гр.-кат. св'язаників, вірників, предсїдатєлїв Свєдїненїя, Союзу і Обїєства та редакторів „Ам. Р. Вїстника“, „Правди“ і „Свободи“ на „предварительное совєтованє“ на день 14-го мая до Пітєсбурга. В ч. 20 „Свободи“ (з 16. мая 1907) є отєя нотатка: „Пишуть нам з Галичини, що єпископ Ортинський будє до Америки мабуць з кінєєм місяця липня. Можливє, що і митрополит Шєнтцїський приде тут при сїй нагодї“. В ч. 21 (з 23. мая 1907) надрукована обшмїста статя „Еще в справї єпископа“, а відтак „Зїзд делегатів руських парохій в цілі обговорєня способу принятя новоіменованого єпископа для руських церков в Америці“, що відбув ся 14. мая 1907 р. в Пітєсбургу. Справоздавєць із сєго зїзду говорить між іншим таке: „З нетєсною радостю рішенє привитати як найгарнїйше єпископа з вєтуню на вільну землю американську“. В іншїм місци сєго справозданя читавмо: „Вибрано бєсїдника до виложеня єпископови наших жалів, щоб бєзсторонно розсїдїв тепєрїшнє положєнє нашой церкви, був бать-

*) Тут мова про о. Андрея Годобая, якому мадирський уряд вєдєнав в Римї титул „апостольського візитатора“. Віл прибув до Америки 29. цвєтїня 1902 р.
 **) Дословно: в поганських сторонах; титул, який дїєають єпископи бєз дієцєзї.

ком для всіх і неустрашимо боронив прав і привїдєв руської церкви“. Свій протокол закїнчив „Справоздавєць“ отими словами: „Наєтрїй всіх делегатів“) був дуже поважний, навіть горяча дискусія була лиш впливом великого заїнтерєсованя єпископом, в котрїм вєї без вїтмику покладають велику надю, що потрафїть управлїннїтї і до сталого порядку привєстн так відношенє нашой церкви до єрархїї латинської як поодиноких парохїй між собою“.

Революція в Мексику.

Гуєрта укрїпляє ся в замку.
 Місто Мєксїко, 18. падол. Провїзоричний президент Гуєрта чув ся за мало безпечним в своїй палатї, де досї урядувал. Тому перенїє ся до замку Катапультепек і звідси будє видавати дальші розкази. Для більшой певности замкову сторожу скріплєно вїськом і заосмотрєно в скорострїльнї гарматї. Становищє Гуєрти захитанє в наслідок побїд, які віднесли вїська його противника, Каранди.

В четєр вїдбудє ся засїданє нововибраного конгрєсу, що складає ся виключно зі сторонників Гуєрти. Злучєні Держави зїрвали всякі дипломатичні зношини з партїєю Гуєрти, поставивши жадаїня його сєйчас усунути. На засїданє конгрєсу будуть допущєні послї всіх держав, крім представлєлєя Злучєних Держав.

Англія висилає новї кораблї.

Брїджтаун, 19. падол. Три военні кораблї тамошної ескадри одєржали з Льондєну приказ, сєйчас відїїтнє на мєксїканські води, до Вєра-Круз. Приказ видано тому, бо депєші з Мєксїку принесли вїсти, що вїська Каранди збїгають ся і загрожуєт місту Вєра-Круз.

Переговори з Каранцою.

Ногалєс, 19. падол. Каранца, враз зі своїм штабом, відїхав до Гермосїльо, де розпїчуть ся переговори з відпоручником Злучєних Держав В. Гєйлом.

Нова побїда вїсьм конститучіоналістїв.

Бравнєсїл, Тексас, 19. падол. Конституціоналістї під проводом генєрала П. Гонзалєса здобули по кровавї і завзятїй борбї місто Вікторїю. В борбї згинуло 4 офіцїрів і 50 жовнїрів; страти противників мають бути дуже великі. Борба на улицях міста трївала два днї і спричинила в містї великі шкоди. Великий запас военних матеріалїв дїстав ся в руки конститучіоналістїв.

Американські вїсьма ладять ся на зиму.

Тєксас місто, 19. падол. Над мєксїканською границєю стаціонованє вїсько Злучєних Держав робить приготования на зиму. В шатрах уставляють теплї стїни і печї, з чого належить заклочати, що позїстануть там через цілу зиму.

Японїя доставляє Гуєртї зброю і мунїцію.

Мєксїко місто, 20. падол. Доносять, що вкоротцї має відїїтнє в Японїї для партїї Гуєрти транспорт военних матеріалїв: 45 полєвих гармат, 20.000. карабїців і 15.000.000 набоїв. Конституціоналістї роблять заходи, перешкодити вїладованю транспорту і в тїй цілі звернули пильну увагу на порти.

Гуєрта ладить ся до війни.

Мєксїко місто, 20. падол. Гуєрта видав приказ до всіх гвернорїв мєксїканської держави, віддати йому всі вїсьма до розпорядимости. Ходит поголоска, що Гуєрта на случай війни зі Злучєними Держави увязнїть шєфїв найбільших американських підприємств і здержить їх як закладників.

Засїданє конгрєсу не вїдбуло ся.

Мєксїко місто, 20. падол. З причини браку конєчного до ухвал числа конгрєсменїв, засїданє, що було заповїдженє на четєр, не вїдбуло ся.

Гєйл повертає бєз успїху.

Токсон, Аріз. 21. падол. Вчєра пошєрнув В. Б. Гєйл, делегатований через Злучєні Держави до переговорів з ген. Каранцою. Переговори не довєла до ніяких успїхїв.

Гуєрта приписує революцію політиці Вїлсона.

Мєксїко місто, 21. падол. Часопис „Ел Паїс“ помістив артикул, в яком остро криткує політику президента Вїлсона і робить його відвїчалним за мордї і звїєрства, яких допускаять ся конституціоналістї. Злучєні Держави мали

проводити сеї партїї заїснїти найвисшї місцї, коли революція закїнчить ся їх побїдою.

Гуєрта президентом.

Мєксїко місто, 22. падол. Мєксїканські часописи розпиряють вїсти, що Злучєні Держави признали Гуєрту президентом Мєксїка. Вїлсон мав перєсвїдчитн ся на основї інформації від свого делегата Гєйла, що в таборї конституціоналістїв панує цілковита анархїя. Деякі часописи доносять, що секретар Брайн мав вже підписати урядовє пісьмо, в яком Злучєні Держави признають Гуєрту президентом Мєксїка.

Вїська Гуєрти побїтї на голубу.

Ель Паєо, Тексас, 23. падол. По кровавї борбї під Тєра Блянка вїська конституціоналістїв під проводом ген. Пана Вїлла віднесли цілковиту побїду над 10.000 армією Гуєрти.

Письмо зі старого краю.

Корольський комісар для Галичини? — Вороги виборчої реформи капітулюють. — Побїда Українцїв. — Дрібні перестороги. — Перед рішаючим моментом. — Грізнї слова.

Швурлявий „Фремденблєт“ доносить: Як інформують з кермуючих польських кругів, послїдні справозданя намісника Корятовського трє перехїдї переговорів з польськими сторонниками соїюму не були некорисні. В сїм тижнї наступити рішенє. „Газета народова“ піше про послїдню конференцію вшехольсько-подільської коалїції з намісником так: „На загаль можна ствердити, що польській сторонї виявленє тенденції найдалше ідучих уступок для Русинів. З Відня доносять, що гр. Штїрк зрєшїтнє в 1) австрїйському правительству, а головнє найвисшим рішаючим кругам залежить конєчно на перевєденє виборчої реформи в Галичинї; 2) що рішаючі круги виконують цілою силою пари натиск на ворогів перевєденя виборчої реформи; 3) що мінімальнї жадаїня Українцїв признали ті круги за „зовсїм оправданї і що з того приводу вина за ударєнє виборчої реформи впадє вповнї на вшехольсько-подільську коалїцію. З усіх слїх вїсток можна вносити, що непохитєє становиско нашой рєпрєзєнтації в справї виборчої реформи осягнуло першїй етап побїди і нема найменшого сумнїву, що вєдєржанє раз занятого нашого парламентарно рєпрєзєнтацією становиска мусить нам принєсти повну побїду.“

Про етап політичного положєня в Галичинї доносять з Відня таке: Вгляда на перевєденє виборчої соїмової реформи поправили ся, бо дотєперїшні вороги виборчої реформи уступають. Одначє переговори не підуть так скоро, як „свого“ треба сподівати ся. В кожнім разї в сїм тижнї не будє ніякої зміни. Як зачувати, вшехольсько-подільська коалїція готова згодити ся навіть на „знесенє автономїї в Галичинї і заведенє адміністративной комісії, нїж приймїтнї компромїснїє виборчу реформу. Одначє сеї рахунки ворогів виборчої реформи готовї потерєхрєщувати зовсїм іншї подїї, про які доносять нинї в формї ток-шо зрєданїя вїдєнськї часописи. Замість адміністративной комісії готова Галичина одєржати корольський комісар, а се було би смертєльним ударом в польську автономїю краю...“

„Нає Фр. Прєсє“, навязуючи до послїднїх переговорів в справї виборчої реформи, обговорєв у вєступнїй статї політичєє положєнє в державї, яке, як показали подїї послїднїх днїв у парламентї, є для держави дуже некориснє. В Чєхїї запанував правий стан на основї цїсарського патєнту, а така сама доля заде несадовго і Галичину. Могуча аристократична польська група, своїм поведєнєм в справї виборчої соїмової реформи, майже сама допрошуєт ся цїсарського патєнту. Про розвязанє парламенту в тепєрїшнїй порї нема навіть бєсїднї. Тепєрїшнї правительствєнні предложеня мусять бути ухвалєні. На випадок розвязаня парламенту ситуація не змінїт ся. До парламенту увїдуть ті самї Українці і з тою самою обструкцією.

В парламентї, в дуже добрє поінформованих кругах говорять голосно, що мєпарх мав висловити ся перед кермалїчєми галицької шляхти, що в тепєрїшнїй політичєєй положєнє Галичинї є потрібнї надзвичайнї зарядженя. В парламентарних кругах вважають за зовсїм можливе, що цїсар іменує для Галичинї корольський комісар так само, як се стало ся в Хорватїї.

*) Делегатів було 53 — 20 св'язаників і 33 св'ятських, а враз з комітетовими і іншими учасниками на сїм зїзді вївилє ся повєрх 60 людей.

У другій статі обговорює „Нас Фр. Л'єсе“ обструкційну бесіду посла Голубовича. Ся бесіда — пише сей дневник — доказує ще раз наглядно про конечну потребу безпрозолочного положення влборчої соймової реформи в Галичині.

ЖИДИ і наші переселенці в Канаді.

Канада, се край, куди найчислішше поїхала струя наших переселенців. Місто Вінніпег в Канаді називають „серцем“ канадської України. Є там доверх 15.000. Русинів (на 200.000 різномовного населення). Але найцікавіше, що за тими нашими поселенцями поїхала струя опікунів з Мойсеевого племені і дре з нашого народу в Канаді послідну свитину.

Проф. Карманський, що перебуває тепер в Канаді як професор, містить в таємній українській часописі „Канада“ незвичайно цікаві описи українського життя в Канаді п. н. „Маліше зеркало“. В останнім розгляді „Зеркала“ бачимо відношене жидівських п'явок до нашого народу.

„Буду говорити — пише проф. Карманський — про наших „руських“ жидів. „Не питав я нашого урядового статистика, яке число сего Мойсеевого народу ушасило північну, себо нашу часті міста Вінніпегу, та догадуюсь, що вврей наші доморослі і царські, дорівнують числом до найменше вінніпегської України і до ва, шаста! Прощу подумати, бодав про се: Наші землі горять, торговлю, яка приносить чоловікові найменше 20 дол. денно, бо се не лише християни, вони волять благороднішу роботу, як прим. замітане улиц, рубане дре і т. п., за що заробляють по доларови а-бо і пів денно. Шож би зробили наші куми, як би не було жидівських торговель, коди „до міста“ треба їхати пів години? А сі Англіїї чогось не хотять мешкати між нашим хрещеном народом... Се одно, А друге: Наші, звісно, поступові і тому всі поніжались, по сіг! поангаїчилися. На їх катах оголошеній домашній промисл англійськими вивісками. Не так у жидів. Вони не лишень говорять вперто про руські до наших Англійців, але і до сих правдивих (мають через те і число нашого населення таке поважне). Так шож! дільно Полькам в Галичині підганяти число польського населення лясом жидів, чому би нам не було вільно робити се в Канаді? — але і на всіх вивісках пишуть по нашому і скрізь отверто приляють ся до нашої нації. Тому я страшенно люблюв тутешніх жидів за їх українськість. Бо і якже їх не любіть? Коли у Львові, або і в Коломиї скрізь самі німецькі написи, а вітак під ними польські, то тут ідеш „стрітом“ глядиш і очам своїм не віриш... Шож друга хата пишавсь великою написю: „Український стор“ — а шойно під сподом „польскі сльєп“ а доперва на самій дошці „Дайчер ляден“, а вікниці маленькими буквами шось по жидівськи і підпис: Хаскель Пентаванд. Або така симпатична напись: „Руська лондрі — українська „шматя“ — „Шулім Гой“, або: „Українське (с)кладовище“ (с замазалось) — Мосє Зарваніцкі“, або: „Руська народна фотографія — Янкель Тавобелес“, або: „Українсько-англійська школа — директор Моріс Тенфер“, або: „Лнигарня Просвіти — католицькі скляні — Наї Дуфт“, або: „Українська різня — Шльома Файгеєс“, — та вибачайте: як не міг всіх написів загітати! — А скрізь додане: „Родимі і братя! не минайте свого земляка, бо у нас найтонше і завтра зардarmo“.

„Який я безгранично вдячний сям дорогим „братям-евреям! Як гордо ніс я чоло, коли вперше ступав улицями північного Вінніпегу і бачив цілу сям повнів українсько-руських написів, коли противно лиш тут і там вичитав неугарну напись польську і то під сподом, під нашою! І якже не мають чисити ся з нами Англійці, коли бачать таку велику силу наших купців і промисловців, шож, як звісно, в сеє солю кождої нації? Чого лякатись о будучність України серед моря чужого, а особливо англійського елементу, коли маємо стільки доказів патріотизму? Можуть собі хруні (читай: родовиті, рутенці) вчати свої діти по англійськи і привязувати їм на шию за кожде українське слово осячу табличку, а навіть їх побивати — се нічо не вадить. Жиди, українські жиди не відречуть ся нашої рідної мови за ніякі скарби світа. І врата адова не одоліють їх українськості. Бож вони знають, шож з кождим роком будуть напливати єввіжі імігранти зі старого краю і треба їх буде розрадити своїм словом, українською горівкою, українською цінею на грамофоні і ширю помічю. Вони таг люблять наш нарід, шож жертвували навіть одного свого Хайма на нашого незалежного свьяченика. От що!...

„В заміну за сей їх патріотизм земляки шож року звипають нову народну інституцію і по двомісячній уживаню віддають її на ужиток братів єврей — на синагогу. Ось які джентельмени!

„Шойно тут розяснила ся мені завдака, чому жиди не хотять переселювати ся ні до Аргентини, ні до Палестини. Вони люблять наш нарід. Люблять його такою безграничною любовю, шож не вагають ся їхати за ним через океан (хоч його страх болять ся від часу переправл через Червоне море), аби йому нести поміч і ширю розраду. І я вправ на знаменитутатду: Нехай пан барон Грін і другі наші „Грін“ перевезуть п'ять тисяч наших Гуцулів і Бойків до Палестини, а за ними рушать шож найменше п'ятьдесят тисяча жидівська армія спасеня від береги Йордану. Аж тут за морем, в столиці Манітоби зробив я се важке відкритте і гордії зі своєї бистроумности, вхопив за перо, аби поділити ся з тобою, читателю; сям і ще другими вражнями з канадської України“.

В иншій місци пише проф. Карманський:

„Помину і таку спеціальність, як „барри“ (читай корчми), де як вичислав один наш статистик, наша голодна братія пропиває річно 2.920.000 дол. себо 14.600.000 корон, таж за сую суму ми купилиб протягом десяти літ всю Галичину від Зоруча по Сян! — бо мені видав ся, шож се число дрібну помилене“.

На що видають Американці гроші

Подаємо тут офіційні цифрові дані про суми, які видає річно Америка на нашітки, курене, поїздки на автомобілях і дорожничі.

Пиво. За послідних 12 місяців випито 64½ міль. бочок пива; кожда з них має 500 кувфлів, кувфель коштує 5 центів, шож дає 1.612.500.000 доларів.

Торівка. За минувший рік випила Америка 143 і одна третя мільонів галлонів горівки. Середню можна числити зорцію по 10 центів. Значить, Америка, видала на горівку \$900.000.000. Цифра ся дає суму два рази більшу, як ся, яку видала країна на хліб в сім рої. Всі чекарлі Америки торгували хлібом на суму нецілих 397.000.000 доларів. Вплатки країни на пиво перевишвають чосири рази видатки на хліб!

Тютюн. Американські фабрики виробили цигар, папіросів, табаки до нюхання і звякання приблизно за 416 міль. доларів. Дамські прилади коштували країну тільки 884 міль. доларів. Цукор країні коштував около 275 міль. маслу, молока і сир около 279 мільонів доларів. Таким способом Америка витдає більше за тютюн, як на такі конечні прпшасі як молоко, сир і маслу. Тільки за один рік пущено з димом понад 7 і пів міль. прдів цигар.

Вартість автомобілів доходить до 360 мільонів доларів, а ще в мин. рої видало на автомобілі 253 мільонів доларів. Того самого року на учителів народних шкіл, професорів різних наукових заведень уїх держав видало також 253 мільонів доларів. Так отже на образоване видало таку суму, шож і на автомобілі, а пересічний шофер заробляє більше, чим звичайний професор.

За 10 літ протратила Америка на бриланти понад 300 мільонів доларів. За послідний рік протратила ще 42 і пів мільона доларів на бриланти та 10 мільонів на перли.

В самім Нью Йорці має бути бриланти більше чим на 500 мільонів доларів. Та сума перевишає двічі цінности усіх шкіл, університетів та інших наукових закладів міста.

На мережево, спроважене з заграниччя, протратила Америка в мин. рої 42 мільонів доларів.

На содову воду та морожене протягом року тратить Америка 320 мільонів. Отже більше, чим пр. на обув. На чекольду тратить Америка 134 мільонів доларів, значить ся більше, чим на пригравєс дємів та на шпалари, котрим обклеюють стінн.

ВСЯЧИНА.

— Новий лін на сухоти. Вілем Нокс, американський лікар, винайшов новий спосіб лічення сухіт при помочи енциального газу до віддихання. Сей газ складає ся з озону і терпезону. Терпезон добув Нокс з терпентини. Нокс винайшов свій лік вже перед 3 роками, однак не оголошував його. Случай тільки хотів, шож його товариші-лікари дізнали ся про се, та почали з дуже добрим успіхам приміновати сей новий лік в случаях грудних недуг.

— Пішки довила світа. Дня 27. м. м. обходив львівські каварні фран-

цуський журналіст Павлю Сеєн, котрий разом з жінкою відбуває пішу подорож довила світа. Дня 15. жовтня вийшли обоє з Парижа і мусять за шість літ зробити 50.000 км. дороги, шоби одержати премію, визначеною одною французькою часописню. Шоби покрити часть коштів своєї подорожи, продають картки з своїми портретами.

— „Галицькі вибори“ в стариннім Римі. З нагоди нових парламентарних виборів в Італії пригадує італійська преса, які виборчі звичаї та надужиття панували, вже в часах старинного Риму. Показуєт ся отже, шож галицька „виборна ковбаса“ та „виборні дриці“ не є винаходом XIX. столітя, а були вже звіні навіть у старинній історії. Як розказує Квінт Ціцеро в своїм „Підручнику для доксонаих кандидатів“, в стариннім Римі були в звичаю бенкети, які видавали кандидати для своїх виборців. Тоді зовсім не треба було, як се робить ся нині на бенкетах, розпівати свою політичну програму перед виборцями; ціла вага була звернена на добір потрав, які подавали ся на бенкеті. Найщедрішими на таких бенкетах показали ся в старинній історії Цезар та Люкул. Цезар по своїх побідах над Помпеем, шоби доповнити підковите здобуте Риму, видав для всіх горожан великавський бенкет, Люкул гостив перед виборами не лиш мешканців столиці, але також мешканців євсїдних сїл. Раа уладив він такий пир для виборців коштом 50.000 драхм. Очевидно, шож кошти, пир збільшало ще те, шож виборці „на паматку“ пир брали собі „золоті і срібні ложки, а навіть... серветки. Шоби увільнити ся від таких приємности, замовляли кандидати пир в „міській кухні“. Бони опися нічим вже не журили ся, лиш шож найбільше до армії „кеільнерів“ додавали кількох своїх невільників. Коли однаке вицаєм бенкетів ставав через захлапність підприємців шораз дорожшій, зитворив ся звичай, шож виборцям поєлали кандидати їду в кошничках з написю: „Спортуля“. З часом платили вартість кошничка в грошах, а виборчі кандидати могли провести кілька пріємих тнів. Сей „звичай“ задержав ся в Галичині, по лінійні часи.

— Весела пригода з нитя понійного короля, Едварда VII. Будучи ще наслідником престона Едвард VII. король Англїї любив прохажувати ся між товпю, не даючи себе пізнати. Одного разу, проходжуючи ся з якимсь льордом, ставув біля реставрації, де продавали в замі горячі бараболі. Біля дверей побачив король маленького хлопця, який нетерпеливо і з пожаданем споглядав до реставрації, де другі заїдали бараболі, а сам не міг їх їсти, бо не мав грошей. Едвард дав хлопцеві трохи гроша. Хлопець з таким смаком почав їсти бараболі, шож й Едвард заразив своїм апетитом. Не надумуючись ввійшов король Едвард до реставрації і кавав собі дати порцію горячих бараболі. Власник реставрації удав, шож не пізнає, шож то за гість заїдає так апетитно бараболі, з чого був Едвард вдволений. Ікже було здивоване Едварда, коли доїдав ся на другий ден, шож ціле місто говорить про него, як то він заїдав бараболі і не скривив ся, ну, а власник реставрації з гордостю зазначив на вивісці над своїм малим склепом: „доставєшь королівського двора“.

— Королівський син портієром в наварні. Син дагомаїського муршеського короля князь Ківеро Бєганзін, вивавансував аж на портієра одної париської каварні. В який спосіб дійшов до свого високого становища, оповів одному англійському журналістові. Мимо сєго — говорив муршеський корольович — шож маю доперва 23 роки, я осягнув в жой вітчині немалу військову карієру, бо маю степен генерала. Я брав участь в 28 воєнних вправах, в 3 битвах я був тяжко ранений, 13 разів взято мене до неволі, з жой все удавалоє мені шасливо втечи. Сумні відносини, які панують в жой вітчині, змусили мене опустити край і переселити ся до Парижа. Тут однак замикано мені всюди двері перед носом і веди я вже з браку средств до життя був близький голодової смерті, прийшла мені роздумца гадка до голови. Я прийняв на грудь всі ордері, які носіаю, та зголосив ся до властителя каварні, до жой небудь служобі. В сей спосіб я, королівський син, став каварняним портієром, та перед всіми входячими і виходячими з каварні гістьми мушу шаскувати.

— Доля винахідників. В Парижі помер 85-літний винахідник Шарль Теліє серед найбільшої нужди, хоч лежала вже в голівці зібрана для него субскрипція у висоті 100.000 франків. Теліє вславив ся своїми апаратами до холодення, які уможливають перевіз мяса і ярни на далеку відаль. — Виявило ся також, шож померший недавно в загадочній спєсію інж. др Дізелє опинив ся перед смертю

помимо свого епохального винаходу в дуже прикрім матеріальнім положєнню. На зборах вірительів його, шож відбули ся 14 м. м. в Монахові, показало ся, шож його пасива переступили і чверть мільона марок, а активів не має майже зовсім. Віля і дванадцять домів, які належали до Дізелє, обтяжені сильно гіпотеками. Позитивне майно становило лише уладжене вілі, яке належить до вдови.

Чому люди женять ся? Один женить ся з любови, другий — шоб мав приятеля; третій — шоби гроші дєтати; четвертий — шоби сироту ушасливити; пятий — шоби було кому дєтати йому сорочку; шестий — шоб старітись кавалєром; сьмий — шоб йому мама так казала: осьмий — задля синих очей; а дев'ятий і сотний женять ся, самі не знаючи на що.

В військовім шпиталі. Лікар: Чи є що нового? Підофіцїр: Пане штаорцт, мєдїєдїє послушю, шож вічого нового, тільки в ночі вмер той канонір, шож владив хорого.

Підлянула. Мама до дитини: Так, так, допю, кодо люблять, то і цілуют. Дитина: А чи нашу служницю також люблять? Мама: А дєтам, дитинко! Дитина: Аво, мамцю, вчера Чатко так її цілували, як ви пішли до церквї!

Просьвітні збори. прїсутности відпоручника Просьвітної Комїсії Р. Н. С. п. Вол. Книгичного, відбудуть ся в слїдуючїм місяці в отсих місцевостях. Подолїст: 30-го в Бутлар, Па. 7-го в Пітебург, Па. 8-го в Ембріаж, Па. 9-го в Місісакс, Па. 11-го в Карветі, Па. 13-го в Савт-Джеїн, Па. 14-го в Місіпорт, Па. 16-го в Ірвін, Па. 18-го в Дженет, Па. 20-го в Ганвастав, Па. 21-го в Нью-Александрїя, Па. 23-го в Брансвіл, Па. 26-го в Трагєр, Па. 27-го в Калумет, Па. 28-го в Лейтроб, Па. 29-го в Дерри, Па.

Просьвітні збори. в прїсутности відпоручника Просьвітної Комїсії Р. Н. С. п. А. Андрєїна, відбудуть ся в слїдуючїм місяці в отсих місцевостях. Подолїст: 29-го в Ров, Па. 30-го в Вілсьбері, Па. Грудень: 2-го в Ешлє, Па. 4-го в Авока, Па. 6-го в Кінгстоп, Пе. 7-го в Шлїмавт, Па. 8-го в Пльєнс, Па. 10-го в Едвардсвіл, Па. 11-го в Лусєрв, Па. 13-го в Олд Фордж, Па. 14-го в Скєрєнтон, Па. 15-го в Тейлор, Па. 17-го в Довмор, Па. 18-го в Діксон Сїті, Па. 20-го в Джєспї, Па. 21-го в Олфатт, Па.

Мексиканські вороховники в страху перед військом зль держав. Коли у мексиканській рєспубліці розгорїла ся домашня війна і спричинила багато шкоди американським інтересам, офіцїрн американської армії почали готовити ся до отвертої борби з своїм повоскючим євсїдом. Мексиканці боять ся бою на отвертїм полі, за те ладять ся до війни підземової, яку можуть вести навіть кілька літ, криючи ся у своїх недоступних горах. На повисшїм образку представлений один із способів воювання Мексиканців.

Гумор і сатира. В школі на селі. Катєхит: Ану скажи мені, І-васю, чи є що гіршого від чорта? І-васє: Деривєрєта (секвестратор), прощу отия духовного. Катєхит: А то чому? І-васє: Аво, мої мамуня мали таку корову, шож козола і фіркала і не давала логти ся. Мамуня все казала „бодай тебе всі чорти взяли!“ — ну а прєцинь ті один дїдько не злакомив ся. Аж прїйшов деривєрєта і взяв її з собою.

У мірового. — То ви признаєтєсь, шож вкрали кожуха? — Признаю ся, але я був п'яний. А з чого се видко? — Як з чого? Хибаб же я ішов красти смушевого кожуха, коли там були боброві? Розказала. — Бабо, де у вас огаман живе? — Ідїть, серденько, наврєстєшь, а там живе Андрїй Швець, а там — круто соб — Куліна Вакулєнкова, і чоловіка взяли торік в москалі, — а там проваллячко, а за проваллячком, — гульє, — по городі ходить сива кобила, а на присїї лежить руда собака. Отам, серденько, й отаман живе! Камінний святїй. Раз обходили Яхп Навкруги косьвола. Захопили, хто шож міг, Носять наокола. Ото Мазур і соб З набоженства сього, Перед себе захопив З камія святюго, І аж крєкче неборак, І святюго носить. Та шоб живо обїйшли — Пана Бога просить. А тут йому на біду Тількє шож ступають, А навкола обїйшли — Злову почнають. Бачить Мазур, шож нїяк Справи не докаже, Бух об землю тим святїям, Та до нього й каже: „Бувєсь, каже, молодий, То тоді носили, А тепєр ходи і сам, Мені не до сили!“

Мексиканські вороховники в страху перед військом зль держав. Коли у мексиканській рєспубліці розгорїла ся домашня війна і спричинила багато шкоди американським інтересам, офіцїрн американської армії почали готовити ся до отвертої борби з своїм повоскючим євсїдом. Мексиканці боять ся бою на отвертїм полі, за те ладять ся до війни підземової, яку можуть вести навіть кілька літ, криючи ся у своїх недоступних горах. На повисшїм образку представлений один із способів воювання Мексиканців.

Чому люди женять ся? Один женить ся з любови, другий — шоб мав приятеля; третій — шоби гроші дєтати; четвертий — шоби сироту ушасливити; пятий — шоби було кому дєтати йому сорочку; шестий — шоб старітись кавалєром; сьмий — шоб йому мама так казала: осьмий — задля синих очей; а дев'ятий і сотний женять ся, самі не знаючи на що.

В військовім шпиталі. Лікар: Чи є що нового? Підофіцїр: Пане штаорцт, мєдїєдїє послушю, шож вічого нового, тільки в ночі вмер той канонір, шож владив хорого.

Підлянула. Мама до дитини: Так, так, допю, кодо люблять, то і цілуют. Дитина: А чи нашу служницю також люблять? Мама: А дєтам, дитинко! Дитина: Аво, мамцю, вчера Чатко так її цілували, як ви пішли до церквї!

Просьвітні збори. прїсутности відпоручника Просьвітної Комїсії Р. Н. С. п. Вол. Книгичного, відбудуть ся в слїдуючїм місяці в отсих місцевостях. Подолїст: 30-го в Бутлар, Па. 7-го в Пітебург, Па. 8-го в Ембріаж, Па. 9-го в Місісакс, Па. 11-го в Карветі, Па. 13-го в Савт-Джеїн, Па. 14-го в Місіпорт, Па. 16-го в Ірвін, Па. 18-го в Дженет, Па. 20-го в Ганвастав, Па. 21-го в Нью-Александрїя, Па. 23-го в Брансвіл, Па. 26-го в Трагєр, Па. 27-го в Калумет, Па. 28-го в Лейтроб, Па. 29-го в Дерри, Па.

Просьвітні збори. в прїсутности відпоручника Просьвітної Комїсії Р. Н. С. п. А. Андрєїна, відбудуть ся в слїдуючїм місяці в отсих місцевостях. Подолїст: 29-го в Ров, Па. 30-го в Вілсьбері, Па. Грудень: 2-го в Ешлє, Па. 4-го в Авока, Па. 6-го в Кінгстоп, Пе. 7-го в Шлїмавт, Па. 8-го в Пльєнс, Па. 10-го в Едвардсвіл, Па. 11-го в Лусєрв, Па. 13-го в Олд Фордж, Па. 14-го в Скєрєнтон, Па. 15-го в Тейлор, Па. 17-го в Довмор, Па. 18-го в Діксон Сїті, Па. 20-го в Джєспї, Па. 21-го в Олфатт, Па.

Мексиканські вороховники в страху перед військом зль держав. Коли у мексиканській рєспубліці розгорїла ся домашня війна і спричинила багато шкоди американським інтересам, офіцїрн американської армії почали готовити ся до отвертої борби з своїм повоскючим євсїдом. Мексиканці боять ся бою на отвертїм полі, за те ладять ся до війни підземової, яку можуть вести навіть кілька літ, криючи ся у своїх недоступних горах. На повисшїм образку представлений один із способів воювання Мексиканців.

Чому люди женять ся? Один женить ся з любови, другий — шоб мав приятеля; третій — шоби гроші дєтати; четвертий — шоби сироту ушасливити; пятий — шоби було кому дєтати йому сорочку; шестий — шоб старітись кавалєром; сьмий — шоб йому мама так казала: осьмий — задля синих очей; а дев'ятий і сотний женять ся, самі не знаючи на що.

В військовім шпиталі. Лікар: Чи є що нового? Підофіцїр: Пане штаорцт, мєдїєдїє послушю, шож вічого нового, тільки в ночі вмер той канонір, шож владив хорого.

Підлянула. Мама до дитини: Так, так, допю, кодо люблять, то і цілуют. Дитина: А чи нашу служницю також люблять? Мама: А дєтам, дитинко! Дитина: Аво, мамцю, вчера Чатко так її цілували, як ви пішли до церквї!

Просьвітні збори. прїсутности відпоручника Просьвітної Комїсії Р. Н. С. п. Вол. Книгичного, відбудуть ся в слїдуючїм місяці в отсих місцевостях. Подолїст: 30-го в Бутлар, Па. 7-го в Пітебург, Па. 8-го в Ембріаж, Па. 9-го в Місісакс, Па. 11-го в Карветі, Па. 13-го в Савт-Джеїн, Па. 14-го в Місіпорт, Па. 16-го в Ірвін, Па. 18-го в Дженет, Па. 20-го в Ганвастав, Па. 21-го в Нью-Александрїя, Па. 23-го в Брансвіл, Па. 26-го в Трагєр, Па. 27-го в Калумет, Па. 28-го в Лейтроб, Па. 29-го в Дерри, Па.

Просьвітні збори. в прїсутности відпоручника Просьвітної Комїсії Р. Н. С. п. А. Андрєїна, відбудуть ся в слїдуючїм місяці в отсих місцевостях. Подолїст: 29-го в Ров, Па. 30-го в Вілсьбері, Па. Грудень: 2-го в Ешлє, Па. 4-го в Авока, Па. 6-го в Кінгстоп, Пе. 7-го в Шлїмавт, Па. 8-го в Пльєнс, Па. 10-го в Едвардсвіл, Па. 11-го в Лусєрв, Па. 13-го в Олд Фордж, Па. 14-го в Скєрєнтон, Па. 15-го в Тейлор, Па. 17-го в Довмор, Па. 18-го в Діксон Сїті, Па. 20-го в Джєспї, Па. 21-го в Олфатт, Па.

Мексиканські вороховники в страху перед військом зль держав. Коли у мексиканській рєспубліці розгорїла ся домашня війна і спричинила багато шкоди американським інтересам, офіцїрн американської армії почали готовити ся до отвертої борби з своїм повоскючим євсїдом. Мексиканці боять ся бою на отвертїм полі, за те ладять ся до війни підземової, яку можуть вести навіть кілька літ, криючи ся у своїх недоступних горах. На повисшїм образку представлений один із способів воювання Мексиканців.

Чому люди женять ся? Один женить ся з любови, другий — шоб мав приятеля; третій — шоби гроші дєтати; четвертий — шоби сироту ушасливити; пятий — шоби було кому дєтати йому сорочку; шестий — шоб старітись кавалєром; сьмий — шоб йому мама так казала: осьмий — задля синих очей; а дев'ятий і сотний женять ся, самі не знаючи на що.

В військовім шпиталі. Лікар: Чи є що нового? Підофіцїр: Пане штаорцт, мєдїєдїє послушю, шож вічого нового, тільки в ночі вмер той канонір, шож владив хорого.

Підлянула. Мама до дитини: Так, так, допю, кодо люблять, то і цілуют. Дитина: А чи нашу служницю також люблять? Мама: А дєтам, дитинко! Дитина: Аво, мамцю, вчера Чатко так її цілували, як ви пішли до церквї!

Просьвітні збори. прїсутности відпоручника Просьвітної Комїсії Р. Н. С. п. Вол. Книгичного, відбудуть ся в слїдуючїм місяці в отсих місцевостях. Подолїст: 30-го в Бутлар, Па. 7-го в Пітебург, Па. 8-го в Ембріаж, Па. 9-го в Місісакс, Па. 11-го в Карветі, Па. 13-го в Савт-Джеїн, Па. 14-го в Місіпорт, Па. 16-го в Ірвін, Па. 18-го в Дженет, Па. 20-го в Ганвастав, Па. 21-го в Нью-Александрїя, Па. 23-го в Брансвіл, Па. 26-го в Трагєр, Па. 27-го в Калумет, Па. 28-го в Лейтроб, Па. 29-го в Дерри, Па.

Просьвітні збори. в прїсутности відпоручника Просьвітної Комїсії Р. Н. С. п. А. Андрєїна, відбудуть ся в слїдуючїм місяці в отсих місцевостях. Подолїст: 29-го в Ров, Па. 30-го в Вілсьбері, Па. Грудень: 2-го в Ешлє, Па. 4-го в Авока, Па. 6-го в Кінгстоп, Пе. 7-го в Шлїмавт, Па. 8-го в Пльєнс, Па. 10-го в Едвардсвіл, Па. 11-го в Лусєрв, Па. 13-го в Олд Фордж, Па. 14-го в Скєрєнтон, Па. 15-го в Тейлор, Па. 17-го в Довмор, Па. 18-го в Діксон Сїті, Па. 20-го в Джєспї, Па. 21-го в Олфатт, Па.

Мексиканські вороховники в страху перед військом зль держав. Коли у мексиканській рєспубліці розгорїла ся домашня війна і спричинила багато шкоди американським інтересам, офіцїрн американської армії почали готовити ся до отвертої борби з своїм повоскючим євсїдом. Мексиканці боять ся бою на отвертїм полі, за те ладять ся до війни підземової, яку можуть вести навіть кілька літ, криючи ся у своїх недоступних горах. На повисшїм образку представлений один із способів воювання Мексиканців.

Чому люди женять ся? Один женить ся з любови, другий — шоб мав приятеля; третій — шоби гроші дєтати; четвертий — шоби сироту ушасливити; пятий — шоби було кому дєтати йому сорочку; шестий — шоб старітись кавалєром; сьмий — шоб йому мама так казала: осьмий — задля синих очей; а дев'ятий і сотний женять ся, самі не знаючи на що.

В військовім шпиталі. Лікар: Чи є що нового? Підофіцїр: Пане штаорцт, мєдїєдїє послушю, шож вічого нового, тільки в ночі вмер той канонір, шож владив хорого.

Підлянула. Мама до дитини: Так, так, допю, кодо люблять, то і цілуют. Дитина: А чи нашу служницю також люблять? Мама: А дєтам, дитинко! Дитина: Аво, мамцю, вчера Чатко так її цілували, як ви пішли до церквї!

Просьвітні збори. прїсутности відпоручника Просьвітної Комїсії Р. Н. С. п. Вол. Книгичного, відбудуть ся в слїдуючїм місяці в отсих місцевостях. Подолїст: 30-

УВАЖАЙТЕ НА ОЧИ ВАШИХ ДІТЯЙ.

Найліпше уживати при читанні лампу RAYO. Вона дає світло чисте, м'яке і рівне. При ній не напружують очей.

RAYO лампи суть зроблені з найліпшого матеріалу. Вони світять довго, не гаснуть і тривають на довгі роки. Вони оздоблюють також Ваші кімнати. Засвічують без знання скла і умбрі. Квіт змінюється без труду.

RAYO лампи коштують мало, але не купуйте ліпшої за всяку ціну.

В кожній шкільній школі продають лампи RAYO. Ждайте, щоб Вам дали оглянути.

Standard Oil Company

Paterson Jersey City (New Jersey) NEWARK Trenton Camden

Прощ з бритвами!

Наші помазки усувають сечас волосся з тіла, борода і де би не було, без жадного болю, де лишючи надих сліди до собі. Висилаємо помазку того помазку за 1 долар, при чому додає за 50 пенгін. Пришліть 1 долар через мою ордер або через жереловий лист або поштовою марками, а ми сечас вислаємо помазку з повеленням, як його уживати.

Адреса: **Dr. BELLIN'S CO., 55 DELANCY ST., NEW YORK.** Потреба агентів.

Російсько-Американська Лінія

Russian American Line Pier 31st Street, Brooklyn, N. Y. Найдовішійша корабельна лінія поміж Росією і Америкою, удержуюча найбільшій, найгарнішій і найкращий російські поштові мезі десертуби кораблі, як: **РОСІЯ** 16,000 тон, **КУРСЬК** 13,500 тон, **ЦАР** 13,000 тон. До Роттердаму 9 днів, До Мадриду 11 днів (без перестанки). \$21.00 — III класа — \$33.00 \$45.00 — II класа — \$50.00 \$65.00 — I класа — \$75.00. ЧАСТІ ВІДІЗДИ. Звертайтеся по інформації до наших агентів або до генерального заступника: **A. E. JOHNSON & CO., 27 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.** Telephone: 2850-2851 Rector.

Ім. з 17 намінами ЖЕЛІЗНИЦЬОЮ ГОДИНИКОЮ

Для мушкетерів і інших пакурок, сід без ключика, поволокувачів, і гварантією на 20 літ. Новачайша нагода. Ми вислаємо сей годинник на кождо адресу за посылкою (С. О. Д.) \$5.75 і за зворот пересланим, а так приймаємо, що кождий може його оглянути, і якщо йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у якого купити треба заплатити \$5 дол. Дуже гарний і кар. золотом поволочений ланцюжок з дармовимом — цюгає сей зарод до кождого годинника **09-25 X CELSIOR WATCH CO., 1101 Atheneum Bldg., Chicago, Ill.**

Читайте руські книжки і газети бо часто читане веде до просвіти, а просвіта — се сила.

Русини Пітсбурга! Чи Ви знаєте що гроші, то сила? Старайте ся пізнати та пізнати складати свої оцадності в стейтові банк на ролі вулиці 41— Carson і 14-01. Сей банк є одним з найстаріших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші оцадності. У нас складають ся гроші церковні, братські, світські і ш. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане свій стейтовий контролорія. Продаємо **КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ** на найліпшій лінії, а ГРОШІ до краю вислаємо по поштові курсі.

German Savings & Deposit Bank cor. 14th & Carson Sts., South Side Pittsburgh, Pa. I. E. Pot, прес, А. П. Міллер, пас. Ол. Бучак, урлш. банк.

R. J. Glick Агент асесураційний від огни. Офіс знаходиться в **WILLIAM MCCONNELL BUILDING SHAMOKIN, PA.**

ДАРОМ ОЛІЖКА ЛІКАРСЬКА ДЛЯ МУШИЦЬ

Ліжких не вліччимо ся. Закамоє крові, укриті недуги мушци, утрату животності, утрату крові, ревматизм, розширене жил, гемороїди, як і слабости міхура; і кирси лічу найліпшимим методом по узіркованих цілах. Головнє се ще інші. Оглядити даром. Не потребує платити ані доларя, доми не зістанете винчені. Пам'ятайте на те, що Ви платите лише за добрі виследи лічення, а я лічу, щоб вилічити і то в коротім часі як другі. Прийдіть відвідати мій анатомічний музей і пригляньте там чоловікові здоровому і хорому. Вегут вільний.

Dr. WARD, 417 Sixth Ave., New York (між 25 а 26 ул.) 42-58. Година: від 9 р. до 8 веч.; неділя: від 10 р. до 2 поп.

ПОЗІР, РУСИНІ!

Ст Цембрівський РУСЬКИЙ МУЗІКАНТ привинив замонтеля на пенсі сабана, несли, ба-зі, представлення, концерти і т. д. Адреса: **414 E. 9 St. Door No. 20 NEW YORK.**

НАДЗВИЧАЙНА СПОСІБНІСТЬ! ДАРОМ!

Купіть у нас за \$6.00 найліпшого тютюну до пачки і відіть собі презент з славного імпортованого фонографу з великою мильованою трубою і рекордами, який грає і співає вразючу музику і пісні. Кождий може мати в своїй мешканні комент. 2) Красна гармонія з славної німецької фабрики з нотами і вказівками. 3) Гарний столовий мильований годинник з музикою, що грає за кождим разом 10 мінут. 4) Грубо золочений давський або мужський годинник. — Пришліть нам за задатком 50 центів марку, а ми вислаємо Вам 40 лудоси тютюну 4-ох родів за \$6.00 і вибраний Вами презент. Різку \$5.50 заплатите по відборі товару. КОМУ СЕЙ ТОВАР НЕ ПОДОБАЄ СЯ, МОЖЕ ЙОГО НЕ ПРИНЯТИ. — З Канади і інших країв просить ся прислати \$6.00 відразу. **ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO., Dept. A. 26, 115 East 7th Street, New York City.**

Жерело здоровля.

Проф. OWEN перекаже ви, що знайдіть здоровля і не с в едіт позбутися торішнїм тому, бо удасть ся до докторів, не поцікавних практичній, або до лікарів, які не мають права на ліченє. Щоб шкоро отримати небуго, треба кончею удатись до доктора-спеціаліста, котрий посідає диплом наук і обширну практичку. Проф. OWEN має не лише диплом спеціаліста, але і обширну 34-літню практичку, яку шабує через чисте ліченє і в Лондонській шпиталю „The Great Hospital of London“ через широкі обшари лікарній а людський організм до того степеня, що імає для перо недуги, якої він цілковито не вліччав би, а якої то ліччили люди і називають його штуку і відомости „ЖЕРЕЛОМ ЗДОРОВЛЯ“.

Гарантує він за цілковите виліченє звичайних, скомплікованих і хронічно-застарілих недуг.

Секретні мужеські і женські недуги. — Немає слабости, якого Проф. OWEN в коротім часі не вліччав би з пенеричної недуги. Немає доктора в Америці, який отримав би тільки подяку за цілковите виліченє, як Проф. OWEN.

Дякуючи, наколи дозвіте Вам яка-небудь недуга, то опишіть її докладно, з увагою і пришліть на адресу: **16-40**

Prof. OWEN, M. D.

221 EAST 17th ST., NEW YORK, N. Y.

Ті, котрі хочуть бути лично оглянені, можуть приходити: В будні дни від год. 10-ої рано до 5-ої вечер. У вівторки і п'ятниці від год. 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділі і свята від 10-ої рано до 1-ої пополудни.

На 3 місяці безплатної проби!

Даром 40 найкращих співанок! 10-літня порука на письмі! Дасмо до нашої чудесної „INTERNATIONAL“ говорачої машини ч. 5 за \$1.00 місячної виплати. Не лікаємо ся вислати Вам наш фонограф на 3 місяці безплатної проби, понеже він є найліпшою машиною на торгу.

10.000 руських рекордів всегда на складі. Пишіть еще інші по динник і угодити! 46-

Найбільший „барген“, якого ще не було! **INTERNATIONAL PHONOGRAPH CO., 196 E. Houston St., New York.** ІВАН РУДЕНСЬКИЙ, зарідатель.

Д-ра Ріхтера Pain-Expeller

Усуває всякі болі як: ревматизм, подагру і невралгію. Є помічником середством проти параличу сугавів і мускулів, як також на звичення і легкі рани. Скоро усуває нерехолоду, інфлюенцу і болі горла. Запобігає запаленню легких, усуває докучливі болі грудий, голови і зубів.

Чотири до п'ять крапель до одної склянки води дасть Вам знаменитий лік проти всяких долегливостий горла. Уживаючи стало 4 краплі до одної склянки води, усунете корчі жолудкові і зле травленє.

Сей правдивий лік знаходиться ся тільки в такій коробці, яка тут представлена.

Вистерігайтесь численних наслідувань. 25 і 50 цит. бутелька у всіх аптеках.

F. Ad. Richter & Co., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

S. DATTNER

С. Датнер з Нью Йорку, знатий як один з найзнаменитіших польських писателів і загально відомий серед славянських націй в цілих Сполучених Державах як ширий патріот, поручає всім „HASSAN“ цигареткам. С. Датнер, який є також шкільним банкіром, говорить:

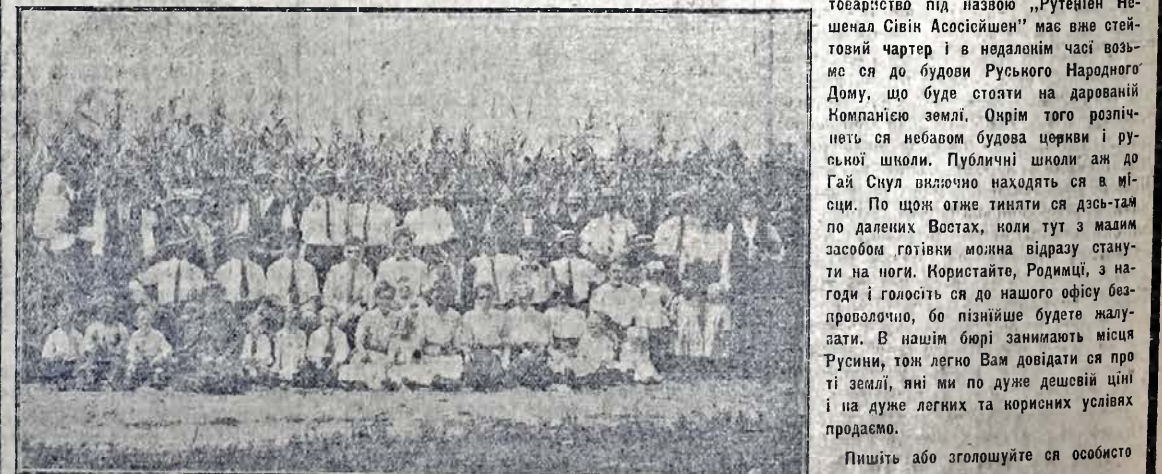
„HASSAN“ цигаретки після моєї радки суть знамениті. Вони суть так само дешеві. Вароляючий запах і легкість цих цигареток є не до порівняня — навіть з найдорожшими цигаретками. Я все поручаю сі цигаретки своїм країнам“.

5¢

„THE STANDARD OF AMERICA“.

ПОЩО ДОВШЕ ЗВОЛІКАТИ?

Чи бачите сю фотографію? — Се частина тих Русинів, які закупили для себе землю на руській нольоні коло міста Мілвіл, Н. Дж. Усіх тих нольоністів є вже доси поперх 230 фамілій, а з кождим днем се число росте небавом усі землі на руській нольоні зістануть геть розкуплені. Хто з наших Родимців багнає тихого та супонійного життя, хто не хоче робити на других, а на себе самого, хто хоче бути своїм власним паном, у своїй власній хаті, — сей не повинен зволікати з уладнюєм своєї будучности, а таки зараз поїхати на місце і оглянути своїми власними очима сю руську нольонію. Оснь — се найвідповідніша пора на огляданє і купно земель, бо через зиму можна собі поробити якісь певні пляни дотично господарни на купленій собою фармі. Земля у Мілвілі є дуже убожайна, а по місцевих фабриках заробляють наші люди від \$1.50 до \$2.50 денно. Богато наших нольоністів розпочали вже будову своїх хат та потрібних господарських будинків і з найблизшою весною розпочнуть ся тут живий рух, кива фармерська праця. Місцеве руське товариство під назвою „Рутеніен Нешенал Сівін Асоціейшен“ має вже стейтовий чартер і в недаленім часі возьме ся до будови Руського Народного Дому, що буде стояти на дарованій Компанією землі. Окрім того розпочнуть ся небавом будова церкви і руської школи. Публичні школи аж до Гай Скул включно находять ся в місці. По щож отже тинти ся десь-там по далених Востах, коли тут з мадим засобом готівки можна відразу стати на ноги. Користайте, Родимці, з нагоди і голосіть ся до нашого офісу безпроболочно, бо пізнійше будете жалувати. В нашім бюрі займають місця Русини, тож легко Вам довідати ся про ті землі, які ми по дуже дешевій ціні і на дуже легких та корисних умовах продаємо.

Пишіть або зголошуйте ся особисто на зтою адресу:

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,

476-478 DREXEL BUILDING, 5th and Chestnut Streets, PHILADELPHIA, PA.

Головний Уряд „Р. Н. Союзу“.

Духовний Отець: о. Дмитро Хомяк, West Ave. & Beech St., Mt. Carmel, Pa.

Президент: Дмитро Налітула, Box 565, McAloo, Pa.

Місто-предсідателька: Марія Білин, 1710 W. 44th St., Chicago, Ill.

Місто-предсідатель: Василь Сувак, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий: Михайло Угорчан, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий: Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр: Аленцій Шаршонь, 524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія: о. В. Балог, 550 John St., Whiting, Ind.

Стефан Миланович, 193 Grand St., Jersey City, N. J.

Йосиф Ялечко, Box 156, Ramey, Pa.

Радні: Іван Глова, 521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Николай Ваверчак, 720 Charles St., Perth Amboy, N. J.

Володимир Каськів, 56 Sussex Str., Jersey City, N. J.

Петро Мотало, 1436 W. Erie St., Chicago, Ill.

о. Мирон Данилович, 21 Chmielewsky St., Ansonia, Conn.

Андрій Галчан, 237 Church St., McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи“: Осип Стеткевич, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи“: Андрій Савна, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союзу“ знаходиться під чпсом 83 Grand St. (у власній домі) Jersey City, N. J.

Просвітна Комісія: Др. В. Сіменович, предсідатель, 4105 N. Avers Ave. Chicago, Ill.

А. Горбаль, касієр, 135 Main St., Derby, Conn.

Е. Струтинська, секр., 714 Bickerdike St., Chicago, Ill.

о. В. Балог, 550 John St., Whiting, Ind.

Д. Андрейко, 147 Broad St., New Britain, Conn.

Др. І. Нопіянський, W. Pine St., Shamokin, Pa.

Ю. Плавчан, 68 N. 8 St., Brooklyn, N. Y.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ПАДОЛИСТ 1913 р.

Член на ціле посмертно платити \$1.00, а на половину посмертного 61 цент.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. Оголошена братським мітингом помічниця у в часописі безплатно, але тільки один раз. Ті оголошення будуть в руках редакції найпізніш в суботу перед виходом кожного числа. Оголошення братських балів, концертів, театральних представлень і т. п. завжди приймаються до друку по 5 центів від кождо друкуваної стрічки. Належність за ті оголошення треба слати наперед.

НАНТКОК, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від 249, повідомляє всіх своїх членів, що дня 14 грудня с. р. точно о год. 2-ій полов. відбуде річний мітинг. На мітингі застане контрольна комісія касове справоздане, а відтак відбуде вибір нового уряду на р. 1914. Довгуючим членам пригадує ся, щоб вивіривали свої задегости, бо в противнім разі заставити ся їх членські права в Братстві і в Р. Н. Союзі. Члени, що несправедливо не прийду на мітинг, заплатять грошеву кару \$1.00, урядник \$2.00. — А. Велгош, секр.

ВАШІНГТ. ІНД. Сестр. Пресьв. Дів Марії, від 199, повідомляє всі свої члениці, що дня 15 грудня с. р. о год. 10-ій перед полуд. відбуде ся в гали під церквою річний мітинг, на котрім відбуде ся вибір нового уряду. Члениці, що несправедливо не являть ся на мітингі, заплатять кару \$1.00. — Р. Балог, секр.

ТРАВЕР, ПА. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від 25, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 14-го грудня с. р. Кождий член має явити ся на сей мітинг, а довгуючі мають вивіривати всі свої довги, в противнім разі будуть виключені з Братства і Р. Н. Союзу. На тім мітингу старий уряд застане справоздане зі свого діловедства, почім наступить вибір нового уряду на рік 1914. Невявший ся член буде караний на 50 цент., а урядник \$1.00. — А. Гелей, предс.; А. Сьнівак, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від 119, повідомляє всіх своїх членів, що дня 14 грудня с. р. о год. 1-ій пополуни відбуде ся річний мітинг в церковній гали на Форст Ворд. На мітингі відбуде ся вибір нового уряду на рік 1914. Члени, котрі несправедливо не являть ся, заплатять кару 50 цент., урядники \$1.00. — А. Сьобельо, секр.

БЕНТЛЕРВІЛ, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від 109, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 21. грудня с. р., на якій

застане уряд касове справоздане, а описля відбуде ся вибір уряду на рік 1914. Всі члени повинні явити ся. Неоправдано не являть ся члени заплатять кару \$1.00. — М. Богда, секр.

МАГАНОН СІТІ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від 222, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що дня 14-го грудня відбуде ся річний мітинг. На мітингі застане контрольна комісія касове справоздане, а відтак відбуде ся вибір нового уряду на рік 1914. Нових членів буде приймати ся до Братства без вступного а до Р. Н. Союзу після статута. Всі члени мають явити ся на сей мітинг, а довгуючі мають вивіривати свої задегости, бо в противнім разі застануть суспендовані. Невявший ся член на мітингі заплатять кару 50 цент., а урядник \$1.00. — І. Камарчик, предс.; М. Кохан, секр.

ДІКОНВІЛ, ПА. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від 182, повідомляє своїх членів, що дня 14-го грудня с. р. відбуде ся річний мітинг, на котрім буде вибраний новий уряд і буде приймати ся нових членів без вступного до Братства а до Р. Н. Союзу після статута. Члени, які не являть ся несправдано на мітингі, заплатять кару грошеву, — В. Кульчицький, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Затація Пр. Дів Марії, від 145, подає до відомости всім місцевим і позамісцевим членам, що річний мітинг відбуде ся дня 14-го грудня с. р. о год. 1-ій пополуни. Просить ся, щоб члени вивіривали свої задегости. На мітингі перепитася ся касове справоздане і переведе ся вибір нового уряду. Нових членів буде приймати ся без вступного до Братства, а до Р. Н. Союзу після статута. Просить ся, щоб члени явили ся на мітинг, невявший ся член відбуде карні 50 цент., урядник \$1.00. — П. Самсон, секр.

ТРЕСКОВ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від 274, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 21. грудня, о год. 1-ій пополу. ішкої під ч. 1. На тім мітингу будуть важні справи до подогодження і відбуде ся вибір нового урядників. Контрольна комісія застане справоздане. Члени, котрі несправдано не являть ся, заплатять кару в квоті \$1.00, а урядник \$2.00. На мітингі буде приймати ся нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союзу після статута. — С. Кирик, предс.; В. Костів, секр.

ВІТНЕЙ, ПА. Бр. Трех Святителів, від 35, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 28. листопада с. р., точно о годинах 1-ій пополу. На тім мітингу відбуде ся вибір нового уряду на р. 1914 і вичітася ся касове справоздане за послідній рік. Довгуючим членам пригадує ся, щоб вивіривали свої задегости. Члени, що несправдано не являть ся на мітингі, будуть карані грошевою карою 50 цент., урядники \$1.00. П. Квочка, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. В. Хмельницького, від 137, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 14. грудня точно о год. 2-ій пополу. в домі п. Ф. Сагаго, при ул. Спрінг 1401. На мітингі застане контрольна комісія касове справоздане, а відтак відбуде ся вибір нового уряду на р. 1914. Довгуючим членам пригадує ся, щоб вивіривали свої задегости, бо в противнім разі заставити ся їх членські права в Товаристві і Р. Н. Союзі. На мітингі мають явити ся всі члени. Член, який несправдано не являть ся на мітингі, заплатять грошеву кару 25 цент., а урядник 50 цент., — В. Гудз, предс.; В. Литвин, кас.; І. Шидловський, секр.

ГЕЙЛВУД, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від 304, повідомляє всіх своїх членів, що дня 30. листопада с. р. відбуде ся річний мітинг. На мітингі буде вибраний новий уряд. Довгуючим пригадує ся, щоб вивіривали свої задегости. Члени, що несправдано не являть ся на мітингі, будуть карані грошевыми карами після статута. — В. Галів, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дік. Бр. сьв. Василія Вел., від 168, повідомляє, що дня 2-го листопада с. р. зівстав вибраний новий уряд: А. Важан, предс.; І. Гелета, заст. предс.; І. Денно, кас.; М. Водні, секр.; Г. Геба, заст. секр.; В. Федяшин і Т. Тесля, члени контр. комісії; Т. Коємина, хорунжий; Н. Головатий, капітан; Н. Шемберко, дверник; Т. Геба заст. дверника. Гроші за розмет просить ся посилати на руки секретара. — Адреса: Muehall Belniew, 724 State St., Perth Amboy, N. J.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. сьв. Андрея, від 66, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся в пятницю, дня 12-го грудня с. р. о 8-ій години вечером під ч. 414 1ст 71 улиця в Нью Йорку. Кождий член має явити ся на сім мітингу і вивіривати свої задегости. — П. Зятник, предс.; Гр. Цирко, кас.; Д. Курник, секр.

СІРАКЮЗ, Н. Й. Братство сьв. Ап. Петра і Павла, від 39, повідомляє, що дня 14. грудня с. р. відбуде ся річний мітинг. На мітингі буде приймати ся нових членів до Братства без вступного а до Р. Н. Союзу після статута. Члени, що несправдано не являть ся на мітингі, будуть карані 50 цент., а урядники \$1.00. — Ф. Кудлик, предс.; М. Велечка, Кас.; В. Москаль, секр.

ОЛІН, Н. Й. Тов. „Запороська Січ“, від 363, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 13-го грудня с. р. о год. 7.30 вечер. На мітингі застане контрольна комісія касове справоздане, а відтак відбуде ся вибір нового уряду на рік 1914. Довгуючим членам пригадує ся, щоб вивіривали свої задегости, бо в противнім разі заставити ся їх членські права в Товаристві і Р. Н. Союзі. На мітингі мають явити ся всі члени. Член, який несправдано не являть ся на мітингі, заплатять грошеву кару 50 цент., а урядник \$1.00. — П. Пискальський, секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від 198, повідомляє всіх своїх членів, що дня 20. грудня с. р. відбуде ся річний мітинг в гали на Делавар Гавз, точно о год. 7. веч. На мітингі відбуде ся справоздане за минулий рік, вибір нового уряду на р. 1914 і буде приймати ся нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союзу після статута. Довгуючі члени мають вивіривати свої довги, бо в противнім разі будуть виключені з Братства і Р. Н. Союзу. Кождий член бездегостно має явити ся; невявший ся

член заплатять грошеву кару 50 ц., а урядник \$1.00. — Г. Зятник, предс.; Ф. Бернал, секр.

МІННІАПОЛІС, МІНН. Бр. Усп. Пресьв. Богоді, від 194, повідомляє всіх своїх членів, що дня 14-го грудня с. р. о год. 1-ій пополуни відбуде ся в церковній гали Юніверсіті Авеню річний мітинг. Члени, що несправдано не являть ся, заплатять грошеву кару в квоті 50 цент., урядники \$1.00. — І. Гроїшко, секр.

ПРОМТОН, Р. Ап. Братство сьв. Стефана, від 246, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 14-го грудня с. р. о год. ців до 2-ой в читальній домі. Обовязком кожного члена явити ся на тім мітингу, бо в важні справи до подогодження. Рівнож застане ся члени, прибувши дня 7-го грудня о год. 2-ій пополуни на спеціальний мітинг, на котрім переведе ся вибір нового уряду на 1914-ий рік. Невявший ся член буде караний після статута. На обох мітингах буде приймати ся нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союзу після статута. — А. Дамбаліст, секр.

КАНЗАС СІТІ, КАН. Бр. сьв. Володимира, від 323, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 21-го грудня точно о год. 1-ій пополуни, в гали Ботлера, Сентрал Авеню. На мітингі має явити контрольна комісія касове справоздане, а потім відбуде ся вибір нового уряду на рік 1914. Члени не являть ся на мітингі будуть карані після ухвалів Братства. Буде приймати ся нових членів без вступного до Братства, а до Союзу після статута. Отже криютайте, Брати, з нагоди, який по-буде ні одного, щоб не вступив в ряди нашого Братства. Заразом просимо всіх членів, щоб вивіривали з собою на сей мітинг нових членів, котрі не являть ся на мітингі нашого Братства і до Р. Н. Союзу. — М. Мазур, предс.; М. Кархут, секр.

ВІЛ ВАЛЕН, О. Бр. сьв. О. Николая, від 224, повідомляє всіх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітинг відбуде ся дня 14-го грудня с. р. Просить ся всіх членів явити ся на мітингі, щоб не допустити ся до позарождения. На мітингі переведе ся вибір нового уряду і буде приймати ся нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союзу після статута. Хто з членів несправдано не являть ся на мітингі, заплатять кару \$1.00, а урядник \$2.00. Довгуючим членам просить ся вивіривати свої задегости, бо в противнім разі будуть суспендовані в членських правах Братства і Р. Н. Союзу. — І. Кружка, секр.

ВІНДЗОР ЛІМС, БОНН. Бр. сьв. Василія Вел., від 238, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 14. грудня, точно о год. 2-ій пополу. На мітингі застане урядники справоздане, а відтак відбуде ся вибір нового уряду на рік 1914. Довгуючим членам пригадує ся, щоб вивіривали свої задегости, бо в противнім разі заставити ся членські права. На мітингі мають явити ся всі члени. Член, який несправдано не являть ся на мітингі, заплатять кару 50 цент., а урядник \$1.00. — Мокрицький предс.; І. Рафа, секр.

СУПРІОР, ВІС. Бр. сьв. О. Николая, від 103, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 14. грудня с. р. точно о год. 1-ій пополу. На тім мітингу застане ся справоздане касове з тілого року; потім наступить вибір нового уряду на рік 1914. Довгуючим членам пригадує ся, щоб вивіривали свої задегости, бо в противнім разі будуть суспендовані в членських правах Товариства і Р. Н. Союзу. Члени, що несправдано не являть ся, заплатять кару 50 ц., а урядник \$1.00. — П. Носів, пред.; Ю. Яшич, секр.

ГОЛІВОК, МАСС. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від 52, повідомляє всіх своїх членів, що на річний мітинг, котрий відбуде ся дня 16. листопада с. р. вибрано слідующий уряд: С. Вавришин, предс.; І. Хріпак, заст. предс.; І. Вабак, кас.; М. Вьбіак, заст. кас.; Ю. Рабець, секр.; І. Вабак, заст. секр.; П. Суніс, контр.; І. Врубловський, надзіратель хорів. Мітинги будуть відбуватись в кождій третій неділі по першій. Адреса секретара Братства: George Rabez, 44 Front St., Holyoke, Mass.

ВУДРЕВЕН, І. Ай. Н. Й. Бр. сьв. Іосифа, від 200, повідомляє всіх своїх членів, що дня 14. грудня, о год. 3-ій пополу. відбуде ся річний мітинг. Довгуючим членам пригадує ся, щоб вивіривали свої задегости, бо в противнім разі будуть записані в правах Братства і Р. Н. Союзу. Члени, що несправдано не являть ся на мітингі, будуть карані грошевою карою 50 ц., урядники \$1.00. — Т. Кузенька, секр.

ГАВТОН, ІЛ. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від 242, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся дня 14. грудня с. р. о 7. год. вечером в гали Соукула. Кождий член має являть ся і вивіривати свої задегости. На мітингі переведе ся вибір нового уряду і буде приймати ся нових членів. Крім сего є важні біжучі справи до подогодження, про які кождий член повинен знати. Просимо всіх наших членів, щоб привезли з собою на мітинг свої своїх знакомих, які бажали би вступити до Р. Н. Союзу і нашого братства від 242. Член невявший ся на той мітинг підлягає карі 50 цент., а урядник \$1.00. — Гриншин, предс.; Бойчук, секр.

ЖЕРТВИ НА Р. НАР. ДІМ В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На мітингі Бр. сьв. О. Николая, від 4. Р. Н. С., зібрав Ник. Пунчик, предс. Братство, від слідующих жертвованих: Хрус Францішок \$1.00; Мх. Мевіль і Адам Адамович по 50 цент. — Разом \$2.00.

Повишчу квоту адм. „Свободи“ передала В. Костецькому, кас. Нар. Дому.

ПОДЯКА.

Управі Р. Н. Союзу і Братства, від 156, складало в отсій дорозі сердечну подяку за виплачену мені дня 15. с. м. посмертну підмогу в квоті \$1.000 по бл. мужу Василю Турай. Нехай Вас Господь Бог нагородить щастям на многі літа! Марія Турай.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Де в СЕМКО КУРМАН? Марія Курман приїхала до Америки з Серном середніх пов. Рогатин і пошукує свого чоловіка Семка Курман, сина Пилипа (дима) з Серном. Він виїхав до Нью Йорку 21. листопада 1912 р., як раз тому рік, і досі не дав о собі чути. Хтоби знав, той дасть адресу зати на адресу: Марія Курман, 7 Bessie Pl., Rochester, N. Y.

ХТО ПОТРЕБУЄ порядного яка із великими американськими винами, нехай застане доповідати ся на адресу: Володимир Малевич, 544 Lincoln Ave., Youngstown, O.

ПОШУКУЮ АГЕНТІВ, які хотіли би зайнятись продажем земель і фарм за добра платити „комішен“. Можна заробити від \$50 до \$200 на тиждень. Пишіть по руськи до: George Scholtz, 1301 Grand Ave., Chicago, Ill.

ПОШУКУЄСЬ АГЕНТІВ. Можете прийти до великих грошей, розпродуючи новонаятенований прилад до запалювача цигар і цигареток. Кождий купить його від Вас. Ся запальничка дуже проста і грубо виглядає. Наші агенти продають її по 50 цент. Пришліть нам 20 цент. ми Вам вишлемо одну на окаа. Н. Hoffman & Co. 237 E. 12th St., New York, N. Y.

ИНТЕЛІГЕНТНА ВДОВА, в середніх віці, лагідна, спокійна, господарна і охайна, зарплати смачно, другий місяць як прибула з краю, пошукує занятя як господарні дому. Адреса: M. Wisniewska, 201 Mekeon St., Stapleton, N. Y.

ПРОДАМ МЕБЛІ (грати) да 5 цюків (руч) по дуже приступній ціні, можна явити і з руками. Меблі майже нові. Приїждіть оглянути до: Івана Ліца, 41 Mercer St., Newark, N. J.

ПРОДАМ ДВІ ФАРМИ ТАНО. 1) Фарма 100 акрів земля, діл 17 миль нова баша, три нові, 5 новор, всі прилад фармерські, ціна \$3,000, половина готівкою. 2) Фарма 220 акрів, новий діл і баша, ціна \$4,000, готівку вкладає ся \$1,500. Пишіть до: S. M. Kulowski, Suite 118, 96 Broadway, New York City.

ПЕРЕСТОРОГА. Василь Омелян, член Р. Н. Союзу з Юніверсіті, О., переїздить земляків перед людьми, котрі мали буть пошкодувати на квоту \$50.00. Іх називає звучати: Іван Сидорко, Семен Сидорко, Гриць Граб і Федь Литий.

ДО ВІНАЙМУ НОВА ПЕКАРНЯ з потужною печню і обширним инторм. Пекарня знаходиться в добрім бізнесовім місці між Русинами, Польяками, Сьваками і др. Славянами. По більшій інформації просить ся до: L. Sussman, 601 N. Second St., Allentown, Pa.

ПОДАЮ до відома інтересованим, що моя теперішня адреса звучить: Rev. N. Dmytriv, 29 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

РУСИН ПОШУКУє місця, до би міг учити 30—40 дітей по руськи читати і писати, також учити церковного і сьвітського співу. Інтересовані звольте писати на адресу: Michael Wysockan ski, 919 Miltou Ave., Solway, N. Y.

ІСПИТОВАНИЙ дякуунтель, молодий, маючий 26 літ, з хоронім теноровим голосом і похвальними свідощтвами, розуміє ся добре на хоральнім (нотнім) співі і може уладкувати аматорські представлення, як також учити добре дітей. Глядає послані зараз. Ласкаві аголошеня прошу слати на адресу: В. Berticky, Box 526, Butler, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРАЮТЬ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ В АМЕРИЦІ.

Посідає великий склад першорядних народних русько-українських і німного рода добрих костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волосі, борода, вуся, шпінки і т. п. Річі ті вишочисимо по дуже низьких цінах. В шпюрських околицях убіраємо і характеризуюемо аматорів відомію до ролі граючих на сцені. Добрих костюмів і відомію характеристика надають особливу красу кождій штучці на аматорській сцені. — При замовленні треба прислати свій опис і потрібних річей. Замовленя просить ся присилати по найменше 8 днів перед утворенням на адресу: Mrs. EMILIA UNORSHAK, 32-66 SUSSEX ST., JERSEY CITY, N. J.

Вже є

календарі на рік 1914:

- Календар Загальний, великий з многими ілюстраціями в твердій оправі . . . . . 75 ц.
Хлібороб для господарів . . . . . 35 ц.
Пресьвята Родина . . . . . 30 ц.
Приятель Жовніра . . . . . 35 ц.
Маріанський . . . . . 30 ц.
Коляди і щедрівки (брошурована 20 ц.) оправлена . . . . . 35 ц.
Коляди і щедрівки, мелша, з нотами . . . . . 15 ц.
Хрунїяда, сьмішна казка про Микиту Хрунї . . . . . 5 ц.

пішіть на адресу: 48-51*

ЗАНАЛНА КНУНАРНІА

396 Frontenac St., Montreal, Que.

„НОВИНИ“

часопис для українського народу в Канаді. Виходить три рази в тиждень, в вівторок, четвер і суботу.

Переплати на рік в Канаді \$2.00 в Західних Державах 3.00 в Австрії 15 корон в Росії 6 рублів

АДРЕСА: 10322 — 96th St., Edmonton, Alta.

Співачньо-аматорське товариство „Бонн“ при Гр.-Кат. церкві сьв. Петра і Павла

в Монт Кармел, Па.

відкрав

в неділю, дня 30-го падолиста (ноявбра) 1913

театральне представлення „АМЕРИКАНСЬКИЙ ШЛЯХТИЧ“

комедія в 3-ох актах в парохіальній гали коло гр.-кат. церкви сьв. Петра і Павла.

ОСОБИ:

Іоанн Гейман, майстер — п. Іосиф Кальбурн, Бива, його жена — п. Анна Дувай. Маруся, їх донька — п. Катерина Кухта. Михайло Черний, словак — п. Теодор Войтович. Анна, його жена — п. Марія Іванцко. Гриць, бурдингер — п. Григорій Крутило. Петро, бурдингер — п. Григорій Сидорик. Дашко, бурдингер — п. Теодор Миячак. Василь, бурдингер — п. Іван Коробчак. Джордж Швайцголова — п. Николай Теодорів. Фурійо його жена — п. Анна Марія Галькович. Детектив — п. Петро Шаюта.

Рекієрси: Др. Баміандський, дякуунтель.

Початок представлення точно о 8. год. вечером.

Просимо всіх і озабочених місцевих Рунолів прибути на театр представлення. Хто прийде — не обсядує! КОМІТЕТ.

ЦІННІ МІСЦЬ БУДУТЬ ПОДАНІ ПРИ КАСІ.

ПОЗІР!

РУСИНИ-УКРАЇНЦІ З ШІКАГО!

під ч. 1636 Шікаго Аве.

єсть осередок культурного і духового життя Русинів-Українців:

„Український Клуб“

в ШІКАГО.

„УКРАЇНСЬКИЙ КЛУБ“ удержує для членів що субота вечером забави й танці. Має великий мішаний хор, вечеряю школу англійської мови, удержує наукові бесіди на різні питапя науки й життя. Єсть бібліотека, газети, журналі. Для охочих „пудлейбел“.

В члени приймають ся всі Рус

